ข่าวสารสมาคม

พืชสวน

HORTICULTURAL SCIENCE SOCIETY OF THAILAND
สมาคมพืชสวน แห่งประเทศไทย

ปีที่ 37 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2565

HORTICULTURAL SCIENCE SOCIETY OF THAILAND

Amazing Fruit Paradise 2022 4
กัญชง...พืชดึกดำบรรพ์อเนกประสงค์ (ตอนที่ 2) 10
ต้นรวงผึ้ง พันธุ์ไม้ประจำรัชกาลที่ 10 14
“ชมพูพิรุณ” ฝรั่งพันธุ์ใหม่ 15
เคมีกรีน 19
สุดยอดกาแฟไทยปี 2565 23

CHIA TAI

Prospering Towards
New Century of Sustainability

เจียไต๋
ก้าวสู่ศตวรรษใหม่ แห่งความยั่งยืน

ปุ๋ยไข่มุก

ตราเรือใบไข่มุก

ปุ๋ยไข่มุกเอส
ตราเรือใบไข่มุก

ใช้น้อย งามทน ผลดก

กระสอบขาว คาดน้ำเงิน-เขียว

ชุดสินค้าปุ๋ย NPK คอมเพล็กซ์ในรูปซัลเฟตแท้คุณภาพสูง ปราศจากคลอไรด์ จากแหล่งผลิตปุ๋ยซัลเฟตคุณภาพเยี่ยม ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชในทุกระยะ พืชจึงเจริญเติบโตต่อเนื่อง ใบเขียวนาน ทั้งยังช่วยเพิ่มคุณภาพผลผลิต ให้มีคุณภาพดี ตรงตามความต้องการของตลาด

ปุ๋ยซัลเฟตแท้ คุณภาพสูง

GUARANTEED PRAVIT GROUP SINCE 1966

กองบรรณาธิการ

Amazing Fruit Paradise 2022

พิธีเปิดงาน

คณะกรรมการสมาคมพืชสวนฯ

คุณลักขณา นะวิโรจน์ มอบกระเช้าผลไม้ให้กับ ดร.อนันต์ ดาโลดม ประธานเปิดงาน

ดร.อนันต์ ดาโลดม นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมพืชสวนฯ

เมื่อเดือนพฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมา สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ร่วมกับโครงการสุขสยาม ณ ไอคอนสยาม จัดงาน “2nd Sooksiam Amazing Fruit Paradise 2022” ระหว่างวันที่ 17 – 29 พฤษภาคม 2565 ณ บริเวณลานเมือง 2 เมืองสุขสยาม ไอคอนสยาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร งานนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ประกอบด้วย กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครือข่ายเกษตรและอาหารปลอดภัย (GAPNet) สถาบันทุเรียนไทย สมาคมทุเรียนไทย สมาคมทุเรียนใต้ สมาพันธ์ชาวสวนทุเรียนภาคใต้ สมาคมผู้ผลิตทุเรียนไทย และ สมาคมชาวสวนผลไม้จังหวัดชุมพร

งาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 โดยในครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อปี 2562 จากนั้นได้เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องว่างเว้นการจัดงานไปเป็นเวลา 2 ปี มาถึงปี 2565 สถานการณ์การระบาดเริ่มคลี่คลาย โครงการสุขสยามจึงจับมือกับสมาคมพืสวนแห่งประเทศไทย กลับมารำลึกถึงบรรยากาศของความสุขจากการได้ชม ชิม และเลือกซื้อผลไม้นานาชนิดอีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิดในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้การส่งออกผลไม้ของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักเพราะปัญหาการปิดประเทศบ้าง การคมนาคมขนส่งบ้าง รวมถึงการตรวจ

พบเชื้อโควิดติดไปกับผลไม้ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นช่วงเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลไม้หลายชนิดของไทยพร้อม ๆ กัน การจัดงานครั้งนี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ได้นำผลผลิตที่มีคุณภาพมาจำหน่ายเป็นการช่วยเหลือด้านการตลาด ทั้งยังได้เผยแพร่ชื่อเสียงของผลไม้ที่มีคุณภาพจากสวนต่าง ๆ ไปพร้อมกัน

ขณะเดียวกัน สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ยังได้เชิญชวนพันธมิตรของสมาคม นำผลงานวิจัย นวัตกรรม การแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ มาเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ทราบด้วย ที่สำคัญคือ สมาคมฯ ได้จัดประกวด "มมหัศจรรย์ทุเรียนไทย 2565" โดยผู้ชนะเลิศจะได้ครอบครองถ้วยรางวัลประทานจากพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ รวมทั้งเงินรางวัลและปัจจัยการผลิตด้วย

พิธีเปิดงาน

คุณลักขณา นะวิโรจน์ ประธานโครงการสุขสยาม ได้กล่าวในพิธีเปิดงานครั้งนี้ว่า *"เมืองสุขสยาม และสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เป็นพื้นที่ที่ช่วยนำเสนอความมหัศจรรย์ของผลไม้ไทยให้ประชาชนคนไทยได้ชิมรสชาติความอร่อยจากผลไม้ไทยตามฤดูกาลที่ดีที่สุด ชวนคนไทยและคนรักผลไม้สนับสนุนสินค้าจากเกษตรกรไทยส่งตรงจากสวน เพื่อช่วยชาวสวนที่ประสบปัญหาการส่งออกผลผลิตไปยังต่างประเทศอยู่ในขณะนี้ ให้มีรายได้ และมีที่จำหน่ายผลผลิตส่งตรง ทุเรียนหลงลับแล หลินลับแล จากไฮ ฮิลส์ ฟาร์ม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก และทุเรียนอีกหลาบสิบพันธุ์ รวมทั้งผลไม้นานาชนิด ที่คัดสรรจากแหล่งปลูกที่ดีที่สุด มีชื่อเสียงระดับประเทศ มาไว้ที่เมืองสุขสยาม"* พร้อมทั้งได้กล่าวขอบคุณ ดร.อนันต์ ดาโลดม นายกกิติมศักดิ์สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ที่เป็นผู้ริเริ่มงาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise ร่วมกับโครงการสุขสยามตั้งแต่ครั้งแรก

ดร. อนันต์ ดาโลดม ประธานเปิดงาน ได้กล่าวตอนหนึ่งว่า *"จากการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตผลไม้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งปริมาณและคุณภาพถ้าไม่มีการบริหารจัดการ หรือการวางแผนเกี่ยวกับการกระจายผลผลิตที่ดี ทั้งการผลิต และการตลาด อาจจะส่งผลให้ผลผลิตผลไม้บางชนิดออกมามากเกินความต้องการของตลาด ทำให้ราคาตกต่ำอย่างที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ดังนั้นเรื่องของตลาดจึงมีความสำคัญ งาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise จึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงผลไม้ไทยให้ชาวไทย และชาวต่างชาติได้รู้จัก ได้ชิม และได้เลือกซื้อผลไม้ที่มีคุณภาพไปรับประทาน เป็นช่องทางการตลาดอีกช่องทางหนึ่ง สำหรับผลไม้เกรดพรีเมี่ยม"*

พิธีเปิดงานบนเวทีเล็ก ๆ ณ ลานเมือง 2 เมืองสุขสยาม เป็นไปด้วยความเรียบง่าย มีการแสดงเพียงชุดเดียว แต่เนื้อหาน่าประทับใจ เป็นการแสดงจินตลีลาร่วมกับการเดี่ยวระนาด และขลุ่ย พร้อมเพลงที่เกี่ยวกับผลไม้ ซึ่งแต่งมาเพื่องานนี้โดยเฉพาะ ภายหลังพิธีเปิดงานแขกผู้มีเกียรติ และสื่อมวลชนได้เยี่ยมชมร้านผลไม้ รวมทั้งหน่วยงานพันธมิตรที่มาร่วมจัดนิทรรศการเล็กๆ แต่มีเรื่องราวที่น่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีบุฟเฟ่ต์ทุเรียนสำหรับสื่อมวลชนด้วย

ร่วมด้วยช่วยกัน

งานนี้ได้รับการสนับสนุนและร่วมมือจากหน่วยงานพันธมิตรหลายหน่วยงานดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากประสานงานเชิญชวนเจ้าของสวนผลไม้นำผลไม้คุณภาพมาจำหน่ายภายในงานแล้ว ยังนำผลงานการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลไม้คุณภาพมาจัดแสดง และสาธิตด้วย เช่น สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือ depa นำกลุ่มเกษตรกรที่ร่วมโครงการ KASETTRACK แพลตฟอร์มเพื่อเกษตรกรทุเรียนไทย จากจังหวัดชุมพร มาแนะนำวิธีการเลือกซื้อทุเรียน ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผลิตทุเรียนคุณภาพอยู่ที่เนิน 491 อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ใช้แอพลิเคชันที่ได้รับการสนับสนุนจาก depa ในการบริหารจัดการการผลิตทุเรียนของกลุ่ม

สมาคมชาวสวนผลไม้ชุมพร จัดแสดงเกี่ยวกับการผลิต การตรวจสอบย้อนกลับ และการแปรรูปทุเรียน โดยนำทุเรียนคุณภาพมาจำหน่ายด้วย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย หรือ วว. นำนวัตกรรม Ozone Box กล่องเก็บกลิ่นมาจัดแสดง โดยเฉพาะ

กล่องเก็บกลิ่น นวัตกรรมของ วว.

กล่องเก็บกลิ่นทุเรียน

นิทรรศการวิชาการของภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พันธุ์ทองย้อยฉัตร

ทีมงานจัดนิทรรศการทุเรียนหลากหลายพันธุ์

จัดแสดงทุเรียนหลากหลายพันธุ์

พันธุ์นวลทองจันทร์

น้ำปลาหวานออเจ้า

กล่องเก็บกลิ่นทุเรียน ที่ยืนยันว่า “ล็อกกลิ่นไม่เล็ดลอด แช่เย็นไม่เป็นฝ้า” กล่องเก็บกลิ่น เป็นบรรจุภัณฑ์เทอร์โมฟอร์ม มีประสิทธิภาพในการจัดการกับกลิ่นได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยการออกแบบขอบล็อกถึง 4 ชั้น ช่วยป้องกันการผ่านเข้าออกของก๊าซและไอน้ำได้ จึงสามารถเก็บกักกลิ่นไม่พึงประสงค์ไม่ให้ออกสู่ภายนอก และป้องกันความชื้นจากสภาพแวดล้อมภายนอกไม่ให้เข้าสู่ภายในด้วย ทั้งนี้การออกแบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าวคำนึงถึงหลายปัจจัยประกอบกัน โดยเฉพาะความปลอดภัย และความสะดวกในการใช้งาน เป็นบรรจุภัณฑ์ที่เปิด ปิด ง่าย ปิดสนิท เปิด ปิดซ้ำได้ ทำให้สามารถเก็บทุเรียน หรืออาหารอื่นที่เหลือไว้รับประทานต่อได้สะดวก

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สมาคมผู้ผลิตทุเรียนไทย สมาคมทุเรียนไทย และบริษัท ควีน โฟรเซ่น ฟรุต จำกัด ร่วมจัดแสดงนิทรรศการ “ทุเรียนหลากหลายพันธุ์” โดยนำทุเรียนพันธุ์แปลก ๆ และหายาก ซึ่งมีผลผลิตออกในช่วงนั้นมาจัดแสดง เช่น ทองย้อยฉัตร ไข่มังกร อีลีบ กบจระเข้ ก้านยาวราชสิต ก้านยาวธรรมศักดิ์ ก้านยาวทรงหวด ขุนนนท์ เขียวตำลึง หนามดำ นวลทองจันทร์ เป็นต้น ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำเสนอโครงการรวบรวมสายพันธุ์มะม่วงพื้นเมืองไทยเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเลกทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือ NECTEC ได้จัดแสดงเกี่ยวกับระบบเกษตรอัจฉริยะ Handy Sense ซึ่งเป็นระบบที่นำเทคโนโลยีเซนเซอร์ผนวกกับอุปกรณ์ไอโอที (Internet of Thing) สู่อุปกรณ์ตรวจวัด และควบคุมสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืช ตั้งแต่การปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว ได้แก่ การให้น้ำ ปุ๋ย การป้องกันแมลง รวมทั้งการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นและแสง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีสม่ำเสมอและปริมาณคงที่เนื่องจากมีเทคโนโลยีควบคุมกระบวนการเพาะปลูก ระบบ Handy Sense มีประโยชน์หลายประการ ได้แก่ สามารถประมาณการผลผลิตได้ล่างหน้า สามารถลดปัญหาผลผลิตขาดแคลนหรือล้นตลาด ลดการใช้แรงงาน สามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี การควบคุมกระบวนการเพาะปลูกทำได้รวดเร็วและง่ายขึ้น

นอกจากนิทรรศการ ยังมีเวทีพูดคุย และสาธิตเกี่ยวกับทุเรียนและผลไม้อื่นด้วย เช่น สาธิตวิธีการปอกเปลือก (แกะ) ทุเรียน สนทนาเรื่อง กินทุเรียนอย่างไรไม่ให้อ้วน คุณค่าทางโภชนาการของทุเรียน และพันธุ์ทุเรียนที่มีศักยภาพทางการตลาด สาธิตการทำน้ำปลาหวานมะม่วงต้นตำรับเดียวกับของแม่การะเกดในละครบุพเพสันนิวาส (เรียกว่าน้ำปลาหวานออเจ้า) สาธิตการทำข้าวเหนียวมูน เป็นต้น

ประกวดทุเรียน

งาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise 2022 ครั้งนี้ สมาคมพืชสวน ภายใต้การสนับสนุนของภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสมาคมทุเรียนต่างๆ จัดประกวดทุเรียน 6 พันธุ์ คือ หมอนทอง ชะนี ก้านยาว พวงมณี หลงลับแล และพันธุ์อื่น ๆ ชิงถ้วยประทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า อทิตยาทรกิติคุณ ระหว่าง

พันธุ์นกหยิบ

ประกวดทุเรียน

คณะกรรมการตัดสิน

คณะกรรมการให้คะแนน

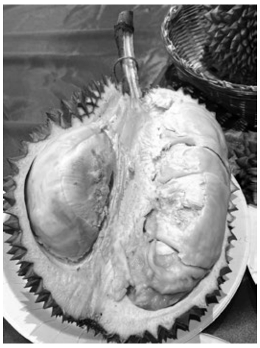

วันที่ 22-24 พฤษภาคม 2565 โดย แบ่งการประกวดเป็น 3 วัน คือ

วันที่ 22 พฤษภาคม 2565 ประกวดทุเรียนพันธุ์ หมอนทอง และ ชะนี

วันที่ 23 พฤษภาคม 2565 ประกวดทุเรียนพันธุ์ ก้านยาว และ พวงมณี

วันที่ 24 พฤษภาคม 2565 ประกวดทุเรียนพันธุ์หลงลับแล และ พันธุ์อื่น ๆ

การประกวดทุเรียนในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาสุดยอดทุเรียน 6 สายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ตั้งแต่ต้นทางการปลูก รวมถึงผลผลิตคุณภาพทุเรียน เพื่อรณรงค์และส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกทุเรียนให้ได้ผลผลิตทุเรียนอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน และแสดงถึงอัตลักษณ์ทุเรียนไทย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทุเรียนไทยให้มีคุณภาพดีสู่สากล เพิ่มมูลค่า สร้างรายได้และความยั่งยืนแก่เกษตรกร และเพื่อประชาสัมพันธ์ศักยภาพการผลิตและคุณภาพของทุเรียนไทย ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

การประกวดทุเรียนในครั้งนี้ สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินการประกวด เป็นผู้ทรงคุณวุฒิรวม 10 ท่าน ประกอบด้วย รศ.วิจิตร วังใน ที่ปรึกษาสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทยเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย ดร.สุรพงษ์ โกสิยะจินดา นางสาวศิริพร วรกุล ดำรงชัย ศ.ดร.สายชล เกตุษา ศ.ดร.จริงแท้ ศิริพานิช นายรัฐพล ฉัตรบรรยงค์ ผศ.ดร.เจนจิรา ชมภูคา ดร.ทวีศักดิ์ แสงอุดม นายมนู โป้สมบูรณ์ โดยมี นางปิยนุช นาคะ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ใช้หลักเกณฑ์การประกวดของกรมส่งเสริมการเกษตรในการตัดสิน โดยสรุป คือ พิจารณาจาก **ลักษณะภายนอก** ได้แก่ ขนาดของผล ลักษณะตรงตามพันธุ์ ความสม่ำเสมอ ความสมบูรณ์ **ลักษณะภายใน** ได้แก่ เปลือก เนื้อ รสชาติ สี เมล็ด และความสมบูรณ์ สำหรับเงื่อนไขการส่งประกวดนั้นกำหนดให้ผู้ส่งผลผลิตเข้าประกวด แต่ละชนิดพันธุ์ ได้รายละ 2 ผล ถ้ามีผู้ส่งประกวดในชนิดพันธุ์นั้น ๆ ไม่ถึง 10 ราย ไม่มีการตัดสิน และมอบรางวัลสำหรับชนิดพันธุ์นั้น การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สิ้นสุด และ ขอสงวนสิทธิ์ไม่คืนผลผลิตที่ส่งประกวด

ผลการประกวด

ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ผู้ชนะเลิศได้รับรางวัลถ้วยประทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า อทิตยาทรกิติคุณ ได้แก่ **นายธวัชชัย เทศรำลึก** สวนมีตังค์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ **นายศุภวัฒน์ มุรินทร์** สวนหมอนทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ **นางนันทวัน เสนชู** อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ดร.สุนทร พิพิธแสงจันทร์
นายกสมาคมพืชสวนฯ
ประธานมอบรางวัลประกวดทุเรียน

ธวัชชัย เทศรำลึก กับรางวัล
ถ้วยพระราชทานฯ ชนะเลิศทุเรียน
พันธุ์หมอนทอง

มอบประกาศนียบัตรผู้ชนะการประกวดทุเรียน

ทุเรียนพันธุ์ชะนี ไม่มีผู้ชนะเลิศ และ รองชนะเลิศอันดับ 1 แต่มีผู้ได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 จำนวน 2 ราย ได้แก่ **นายธวัชชัย เทศรำลึก** สวนมีตังค์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ **นายศิริชัย สละชั่ว** อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทุเรียนพันธุ์ก้านยาว และ พวงมณี ไม่มีผู้ได้รับรางวัลใด ๆ

ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ไม่มีผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ และรองชนะเลิศ แต่กรรมการพิจารณาตัดสินให้มีผู้ได้รับรางวัลชมเชย 1 ราย ได้แก่ **นายณัฐ กันตรัตนากุล** สวนไฮฮิลส์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ไม่มีผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ มีผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ **นายวิวัฒน์ ศรีวิเชียร** อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ทุเรียนที่ส่งประกวดได้แก่ **พันธุ์เม็ดในยายปราง**

พันธุ์ทองบางสะพาน

รางวัลชนะเลิศพันธุ์หมอนทอง

ผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ **นายธวัชชัย เทศรำลึก** สวนมีตังค์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุเรียนที่ส่งเข้าประกวดคือ **พันธุ์ทองบางสะพาน**

ผู้ชนะเลิศ นอกจากได้รับรางวัลถ้วยประทานในพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า อทิตยาทรกิติคุณ แล้ว ยังได้ประกาศนียบัตร เงินรางวัล 3,000 บาท พร้อมปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเกล็ด และปุ๋ยเคมีรวม 14 กระสอบ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้รับประกาศนียบัตร เงินรางวัล 2,000 บาท พร้อมปุ๋ยเกล็ด และปุ๋ยเคมี 14 กระสอบ รองชนะเลิศอันดับ 2 ได้รับประกาศนียบัตร เงินรางวัล 1,000 บาท พร้อม ปุ๋ยเกล็ด และปุ๋ยเคมี 7 กระสอบ รางวัลชมเชย ได้รับประกาศนียบัตร พร้อม ปุ๋ยเกล็ดและปุ๋ยเคมี 7 กระสอบ

รู้จักกับผู้ชนะ

สำหรับผู้ชนะเลิศหนึ่งเดียวในการประกวดทุเรียนครั้งนี้ คือ นายธวัชชัย เทศรำลึก เจ้าของสวนมีตังค์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้น ยังได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 อีก 2 ชนิดพันธุ์ คือ พันธุ์ชะนี และพันธุ์ทองบางสะพาน ทำให้หลายคนอยากไปเยี่ยมชมสวนทุเรียน ที่ชื่อ “สวนมีตังค์” ของเขากันมาก

จากการค้นหาข้อมูล ทำให้ทราบว่า เจ้าของสวนมีตังค์คือนายสมัย เทศรำลึก ซึ่งส่งต่อกิจการสวนทุเรียนนี้ให้กับลูกชาย คือนายธวัชชัย เทศรำลึก ซึ่งได้ซึมซับการเกษตรที่พ่อทำมาโดยตลอด เมื่อพ่ออายุมากขึ้น ไม่มีแรงกำลังพอที่จะทำสวนเหมือนเมื่อก่อน ปล่อยสวนให้เกือบจะทรุดโทรม ลูกชายจึงอาสาเข้ามาพลิกฟื้นสวนทุเรียนของพ่อให้กลับคืน ส่วนความเป็นมาของสวนมีตังค์นั้น ขออนุญาตนำข้อความจากเพจเฟสบุคของสวนฯ มาฝากท่านที่อยากไปเยี่ยมสวนแต่ยังไม่มีโอกาสได้รู้จักสวนนี้ไปพลางก่อน

“แต่เดิมพ่อแม่เป็นคนเพชรบุรี ย้ายมาลงหลักปักฐานที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 บุกเบิกทำไร่ปลูกขิง ปลูกผักขาย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2526 คุณพ่อได้นำพันธ์ุทุเรียนจากจังหวัดนนทบุรีมาปลูกภายในสวน เป็นพันธุ์หมอนทอง และชะนี รวมกันราว ๆ 200 ต้น ปลูก 5-7 ปี ก็เริ่มให้ผลผลิตดกทีเดียว ต่อมาก็ได้นำผลไม้อื่นๆ มาปลูกเพิ่ม เงาะ ลองกอง มังคุด ผลไม้ทุกชนิดล้วนแต่ให้ผลผลิตเต็มต้น แต่ราคา ก็ไม่ค่อยแพงมากนัก คุณพ่อปลูกและดูแลสวนอยู่พักใหญ่จนร่างกาย ไม่ไหว จึงได้ปล่อยสวนแบบธรรมชาติ เพราะลูก ๆ ก็แยกย้ายกันไปทำงานที่อื่น

*จนปี พ.ศ. 2558 ผมได้พบว่าผลไม้ในสวนล้มตายเป็นจำนวนมาก ส่วนที่หลงเหลือ ก็แข็งแรงดี จึงตั้งใจว่าจะฟื้นฟูสวนให้กลับมาเหมือนเมื่อก่อน หลังจากผมดูแลสวนมาระยะหนึ่งได้พบทุเรียนหนึ่งต้นในสวนมีลักษณะพิเศษ มีรสชาติอร่อย เนื้อสีเหลืองเหมือนทองคำ มีกลิ่นหอมแบบเฉพาะตัว ถูกใจผู้ได้ชิมลิ้มลอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ผมได้ทำการขึ้นทะเบียนสายพันธุ์ชื่อว่า **“พันธุ์ทองบางสะพาน”** ปัจจุบันทางสวนได้ทำการขยายพันธุ์ ปลูกลงแปลงเชิงการค้าไว้จำนวนหนึ่งแล้ว ความหมายที่มาของชื่อสวน ผมได้ตั้งชื่อสวนว่า **“สวนมีตังค์”** ใช้เป็นแบรนด์การค้าเพื่อบ่งบอกความเป็นตัวตันของสวน สิ่งที่มุ่งหวัง อยากให้คนไทยได้รับประทานทุเรียนที่มีคุณภาพ ราคาสมเหตุสมผล คนซื้อมีรอยยิ้มคนขายมีความสุข แบบพอเพียง หวังว่าในอนาคตผลผลิตจากสวนเราจะเป็นที่ถูกใจทุก ๆ ท่าน”*

จากข้อความในโพสต์ข้างต้น ทำให้ได้ทราบความเป็นมาของ **ทุเรียนทองบางสะพาน** ซึ่งได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 จากการประกวดทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ด้วย สำหรับลักษณะเด่นของทุเรียนทองบางสะพานนั้น นายธวัชชัยบอกว่า เนื้อของทุเรียนพันธุ์นี้ มีความแตกต่างจากพันธุ์อื่น คือ เนื้อละเอียด เหนียว ไม่เละง่าย สีเหลืองเข้มคล้ายทองคำ

มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ขณะรับประทาน รสชาติหวานมัน เข้มปานกลาง เป็นที่นิยมของผู้บริโภค สามารถจำหน่ายหน้าสวนได้กิโลกรัมละ 350 บาท (ทั้งผล)

สวนมีตังค์ได้ขยายพันธุ์ทุเรียนทองบางสะพานปลูกเพิ่มเติมในสวน และมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ทุเรียนทองบางสะพาน เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการให้กับเกษตรกรที่สนใจ โดยมีเป้าหมายให้ทุเรียนพันธุ์ทองบางสะพานเป็นสินค้าอัตลักษณ์ชุมชน ขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางสะพานในอนาคตด้วย

สำหรับผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 คือ นายศุภวัฒน์ มุรินทร์ เจ้าของสวน "หมอนทองผาภูมิ" อยู่ที่ตำบลปิล็อค อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งแม้จะจบการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ มีกิจการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า แต่ก็ยังมีอีกอาชีพหนึ่งที่อยากทำคือ การเกษตร เริ่มจากการทำสวนยางพาราเมื่อกว่าสิบปีที่ผ่านมา แต่เมื่อราคายางตกต่ำลงเรื่อย ๆ จึงหันมาปลูกทุเรียนแทน โดยอาศัยความรู้ด้านวิศวกรรมมาจัดการสวน วางผังแปลงปลูก และระบบน้ำในสวน การได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 จากการประกวดทุเรียนหมอนทองในครั้งนี้ นายศุภวัฒน์ ได้โพสต์ไว้ในเฟสบุคส่วนตัวว่า

"ไม่น่าเชื่อจริงๆ ไม่กล้าแม้แต่จะคิดว่าจะได้รางวัลใด ๆ จากอาชีพชาวสวนทุเรียน เพราะสำนึกอยู่เสมอว่าตัวเองมือใหม่และไม่เคยมีพื้นฐานใด ๆ ในการทำเกษตรเลย แค่ดูแลให้รอดและได้ผลผลิตตามสมควรก็ถือว่าเก่งแล้ว และทุเรียนก็เป็นทุเรียนสาว 6 ปี แต่ด้วยความโชคดีที่พื้นที่ทองผาภูมิมีความเหมาะสม เอื้อให้ทุเรียนมีคุณภาพ ทั้งสภาพอากาศ แร่ธาตุ แหล่งน้ำ ส่วนตัวผมคิดว่าสวนไหน ๆ ในพื้นที่ทองผาภูมิหากส่งเข้าประกวดก็มีโอกาสได้รางวัลสูงมาก เพราะจากที่ได้สอบถามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน ตอบเหมือนกันว่า ที่ได้ก็เพราะรสชาติที่หวานมัน เข้มข้น เนื้อครีม แห้ง เหนียว ไม่มีเส้นใยเลย หากได้ผลที่รูปทรงดีกว่านี้ รับรองสู้ได้ทุกสวน ทุกพื้นที่ครับ"

ส่วนทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ที่ได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 นอกจากทองบางสะพานแล้ว ยังมีอีก 1 พันธุ์คือ **เม็ดในยายปราง** ทุเรียนพันธุ์นี้เป็นพันธุ์เก่าแก่ดั้งเดิมของจังหวัดนนทบุรี เป็นที่นิยมบริโภคของผู้ชื่นชอบทุเรียนกันมาก เพราะมีรสชาติดี เนื้อในเมื่อสุกเป็นสีเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอม เนื้อไม่แฉะหรือเละ รสหวานมันกลมกล่อมพอดี เมล็ดลีบ เนื้อหนา ให้ผลผลิตก่อนทุเรียนพันธุ์อื่น แต่ปัจจุบันชาวสวนหันมาปลูกทุเรียนพันธุ์การค้าอื่น ๆ กันมาก เช่น หมอนทอง ก้านยาว ชะนี ทำให้ทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมเหลืออยู่น้อย รวมทั้งเม็ดในยายปราง ด้วย

งาน **Sooksiam Amazing Fruit Paradise 2022** ในปีนี้ได้สร้างมิติใหม่ของเทศกาลผลไม้ในห้างสรรพสินค้าชั้นนำของประเทศ ด้วยการนำเรื่องของการประกวดผลไม้เข้ามาเป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญ และ เริ่มที่การประกวดทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ยอดนิยมที่คนไทยชื่นชอบ และเป็นผลไม้ที่ทำรายได้ให้กับประเทศปีละนับแสนล้านบาท แม้การประกวดทุเรียนครั้งนี้จะมีผู้ส่งผลผลิตเข้าประกวดไม่มากตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะมีเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ สมาคมพืชสวนได้ประมวลปัญหาอุปสรรคของการจัดการประกวดครั้งนี้ไว้ เพื่อนำไปแก้ไขสำหรับการจัดงานในครั้งต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า งาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise ในปีต่อไป จะเป็นเวทีให้ชาวสวนผลไม้คุณภาพทั่วประเทศ นำผลไม้มาร่วมจำหน่ายและประกวดอย่างคับคั่ง

รศ.วิจิตร วังใน

กัญชง...พืชดึกดำบรรพ์อเนกประสงค์ (ตอนที่ 2)

ด้ายกัญชง

ฉบับที่แล้ว ได้ย้อนอดีตกัญชงกลับไปสมัยอียิปต์โบราณ พร้อมกับการกล่าวถึงกัญชงทั้งด้านพฤกษศาสตร์ พันธุ์ ประโยชน์ รวมทั้งเทคโนโลยีการปลูกกัญชงไปแล้ว มาฉบับนี้ขอต่อด้วยเรื่องราวของสถานการณ์กัญชงในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลกัญชงของโลกด้วย

สถานการณ์กัญชงในต่างประเทศ

กัญชงมีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปเอเชีย มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายมาหลายพันปี มีการกระจายปลูกอยู่ในทุกทวีป สายพันธุ์ที่ปลูกในระดับอุตสาหกรรมของทวีปยุโรปและอเมริกาปัจจุบันล้วนปรับปรุงพันธุ์มาจากกัญชง *Cannabis sativa* L. ของทวีปเอเชีย มีความหลากหลายของพันธุ์ลูกผสมเพื่อปลูกสำหรับการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ จำนวนมาก ประเทศที่ปลูกกัญชงเชิงอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและเพื่อส่งออกที่สำคัญมีเช่น :

1. ประเทศจีน ประเทศจีนมีประวัติการปลูกกัญชงและการใช้ประโยชน์จากเส้นใยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นบ้านมานานหลายพันปี มีบันทึกการใช้ประโยชน์เป็นเครื่องนุ่งห่ม เชือก กระดาษ น้ำมัน อาหารและยา ฯลฯ และมีหลักฐานการค้นพบซากดึกดำบรรพ์มากมายโดยในปัจจุบันก็ยังเป็นประเทศมีพื้นที่ปลูกกัญชงมากที่สุดประมาณ 70% ของพื้นที่ปลูกกัญชงทั้งหมดของโลกและมีผลิตผลและผลิตภัณฑ์ส่งออกกัญชงก็มากที่สุดประมาณ 1 ใน 3 ของสินค้าเกี่ยวกับกัญชงที่มีจำหน่ายในตลาดโลกและยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกมาก

สายพันธุ์กัญชงส่วนใหญ่ที่ปลูกในประเทศจีนโดยเฉพาะสายพันธุ์ที่ปลูกเพื่อใช้เส้นใย เป็นสายพันธุ์พื้นบ้านที่ปรับปรุงให้สามารถทนทานต่อสภาพแวดล้อมภายในประเทศได้ดี นำมาใช้เป็นแม่พันธุ์สำหรับปรับปรุงพันธุ์ให้มีสาร THC ต่ำกว่า 0.3% จึงไม่เข้าข่ายเป็นพืชเสพติด ส่วนสายพันธุ์ที่ปลูกเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ จะเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงให้มีสาร CBD สูงและTHC ต่ำเป็นหลัก

ในปี พ.ศ.2560 จีนส่งออกวัตถุดิบเส้นใย น้ำมันจากเมล็ดกัญชง (hemp seed oil) และผลึกสาร CBD จากกัญชงเป็นเงินถึง 1.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็น 1 ใน 3 ของผลผลิตในตลาดโลกทั้งหมด ในปี ค.ศ. 2019 จีนมีพื้นที่ปลูกกัญชงเป็นอันดับสองของโลกเป็นพื้นที่ประมาณ 250,000 เอเคอร์ หรือประมาณ 632,500 ไร่ มีวัตถุดิบส่งออกไม่น้อยกว่า 44,000 ตัน/ปี เป็นอันดับสองของโลกในการส่งออกเมล็ดคิดเป็น 38% ของผลผลิตโลกและยังเป็นประเทศส่งออกผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มจากกัญชงรายใหญ่ของโลก โดยมีลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวกับกัญชงมากกว่า 600 ลิขสิทธิ์อีกด้วย

2. อินเดีย เป็นประเทศในทวีปเอเชีย มีประชากรเป็นอันดับสองของโลก ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนถึง 1,330 ล้านคน เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกัญชา (กัญชง) มายาวนาน คำว่า “กัญชา” ที่เรียกว่าหากันทั่วโลกเป็นภาษาอินเดีย ที่มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต มีความหมายรวมถึงพืชที่ชาวพื้นบ้านปลูกเพื่อใช้ปะโยชน์จากเส้นใย (hemp) และปลูกเป็นยาเสพติด (marijuana) โดยในคัมภีร์อาถรรพ์พระเวท (Atharvaveda) ของชาวฮินดูโบราณที่มีอายุประมาณ 800 - 2,000 ปีก่อนคริสตศักราชมีบันทึกว่ากัญชาเป็นพืชศักดิ์สิทธิ์ “sacred grass” ชนิดหนึ่งของอินเดีย

วัตถุดิบเปลือกต้นกัญชา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์จากเส้นใยสามารถนำมาผลิตเป็นสิ่งทอ เชือก เส้นใยสังเคราะห์ กระดาษ วัสดุก่อสร้าง ฯลฯ (ที่มา www.loupiote.com)

กัญชา (กัญชง) ที่ปลูกในประเทศอินเดียได้มีการศึกษาสืบค้นและสรุปว่า เป็นพืชต่างถิ่นที่นำเข้ามาปลูกในอินเดียเมื่อหลายพันปีมาแล้วเพื่อใช้เป็นพืชเส้นใย สันนิษฐานว่ามาจากตอนกลางของประเทศจีนและตอนใต้ของประเทศรัสเซีย ประมาณปี ค.ศ.600 โดยผ่านเข้ามาทางตอนเหนือของอินเดีย ทางแคว้นแคชเมียร์และทางตะวันตกของเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งเป็นเส้นทางค้าขายและขนส่งสินค้ามาจากประเทศจีนมาแต่สมัยโบราณ

นอกจากนี้ยังสรุปว่าเส้นใยจากแกนต้นของพืชชนิดที่ใช้ทำเส้นใย (hemp) และชนิดที่ใช้เสพ (marijuana) เป็นเส้นใบที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน แต่ชนิดพันธุ์พืชที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปนั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น สภาพภูมิประเทศ ดิน ปริมาณแสง อายุต้น การดูแลรักษา และการคัดเลือกพันธุ์ของชาวพื้นบ้าน ทำให้มีสายพันธุ์ย่อยต่างๆ เกิดขึ้นมาก และยังพบว่าเส้นใยกัญชา (กัญชง) ยังมีคุณภาพดีกว่าปอเทือง และปอแก้วที่ปลูกกันมากในอินเดียสมัยนั้นด้วย

3. สหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาเคยเป็นประเทศที่มีการปลูกกัญชงกันมาเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ระดับอุตสาหกรรมทั่วประเทศ แต่ด้วยความคล้ายกับกัญชาที่เป็นพืชเสพติดจนยากในการจำแนก จึงเป็นที่หวาดระแวงว่า อาจจะมีการนำกัญชาแฝงมาปลูกกับกัญชงและกัญชาในปี ค.ศ. 1939 และต่อมาในปี ค.ศ. 1970 จึงได้ออกกฎหมายควบคุมการปลูกกัญชง และกัญชาทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา ยกเว้นที่มีคำขออนุญาตปลูกและได้รับการอนุญาตจากรัฐให้ปลูกได้ กัญชงจึงได้หายไปจากสหรัฐอเมริกาและเพิ่งอนุญาตให้มีการปลูกได้ใหม่เมื่อไม่นานมานี้เอง

ผลจากการที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเปิดให้มีการปลูกกัญชงและสามารถทำการศึกษาวิจัยได้ ทำให้ตลาดกัญชง (hemp) ของสหรัฐอเมริกาตื่นตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการขออนุญาตปลูกมากขึ้น มีผลิตภัณฑ์ใหม่หลายชนิดเพิ่มขึ้นในท้องตลาด ในปี ค.ศ.2017 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์กัญชงหมุนเวียนในประเทศประมาณถึง 820 ล้านเหรียญ โดยผลิตภัณฑ์ที่นิยมมากได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยารักษาโรคที่มี CBD เป็นองค์ประกอบ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และวัตถุเส้นใยสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

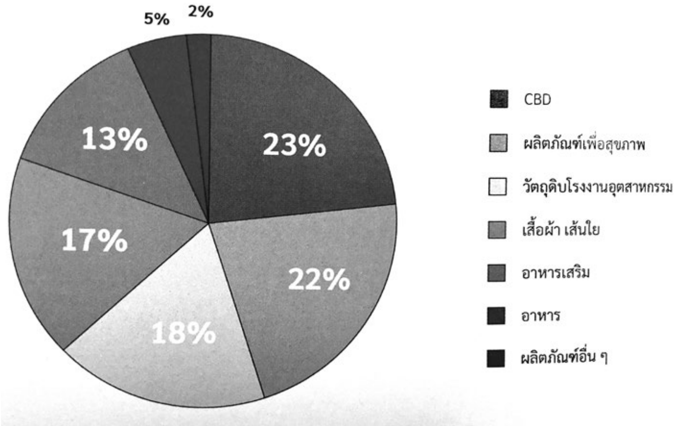

ผลิตภัณฑ์กัญชง (hemp) ในตลาดสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 2017 (ที่มา Farm Bureau/Hemp Biz Journal)

ข้อมูลจาก Marijuana News, March 2020, U.S.A. พบว่าอาหารเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและขนมสำหรับเลี้ยงสัตว์ในปีค.ศ. 2019 ในตลาดสหรัฐอเมริกามีมูลค่าสูงถึง 6,700 ล้านเหรียญ และมีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางการตลาดในสหรัฐอเมริกาได้สูงมากคือน้ำมันกัญชา (THC oil) และน้ำมันกัญชง (CBD oil) โดยคาดว่าในปี ค.ศ. 2022 จะมีมูลค่าประมาณ 1,180 ล้านเหรียญ

4. แคนาดา ประเทศแคนาดา มีการปลูกกัญชงระดับ อุตสาหกรรมเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งวัตถุดิบ เมล็ดและผลิตภัณฑ์กัญชงไปยังสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน มีบริษัทขนาดใหญ่ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับกัญชงและกัญชามากกว่า 100 บริษัท โดยรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมนักลงทุนจากสหรัฐอเมริกามาลงทุนปลูกกัญชาในประเทศแคนาดา และส่งผลิตผลออกสู่ตลาดโลก

ในปี ค.ศ.1998 รัฐบาลแคนาดาได้อนุญาตให้มีการปลูกกัญชงในระดับอุตสาหกรรมเพื่อการใช้ประโยชน์จากเส้นใยและเมล็ด โดยเมล็ดพันธุ์จะต้องมี THC ต่ำกว่า 0.3% ในระยะแรกมีผู้ขออนุญาตปลูกเพียงน้อยรายและได้ใช้พื้นที่ปลูกไม่มากนัก

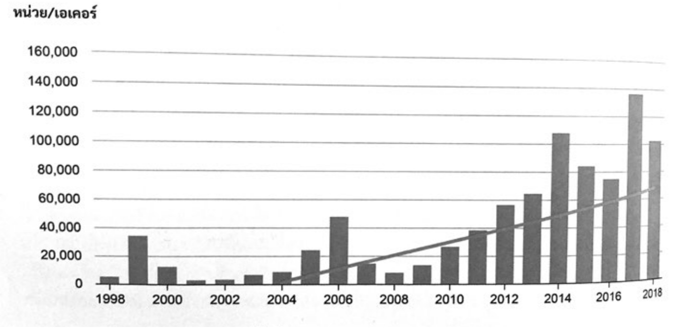

ข้อมูลและประมาณการพื้นที่ปลูกกัญชง (hemp) ของประเทศแคนาดา ค.ศ. 1998-2018 (ที่มา : องค์กร Canadian Hemp Trade Alliance)

ในปี ค.ศ. 2017 รัฐบาลแคนาดาได้ออกกฎหมาย Cannabis Act, 2017 อนุญาตให้มีการปลูก ครอบครอง เสพ และซื้อขายกัญชาได้ในปริมาณที่กำหนดสำหรับผู้ที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นประเทศที่ 2 ที่เปิดเสรีกัญชา ต่อจากประเทศอุรุกวัย (Uruguay) และในปีเดียวกันนี้ได้มีการขออนุญาตปลูกกัญชงเป็นพื้นที่มากถึง 350,000 ไร่ นอกจากพื้นที่บริษัทของแคนาดายังได้ร่วมลงทุนกับบริษัทต่างประเทศปลูกกัญชงในประเทศเกาหลีใต้ และชิลี เพื่อส่งวัตถุดิบเพิ่มเติมมายังประเทศแคนาดาอีกด้วย

ข้อมูลกัญชงของโลก

ข้อมูลกัญชงของโลก ได้มีการรวบรวมสรุปโดยหลายหน่วยงานและมีการประมวลในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลที่เสนอในบทความนี้ตีพิมพ์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2020 เป็นการสรุปสถานการณ์กัญชง (hemp) ของสหรัฐอเมริกา และประเทศที่เกี่ยวข้องของปี ค.ศ. 2018

- สหรัฐอเมริกา การปลูกกัญชงและกัญชาในโรงเรือนที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ได้รับความนิยมมากในสหรัฐอเมริกา มีหลายบริษัทรับก่อสร้างในราคาที่ไม่สูงมากและใช้เวลาไม่นาน รวมถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่สามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมทั้งแสง ดิน น้ำ อุณหภูมิและบรรยากาศในโรงเรือน ทำให้เกษตรกรมีความสะดวกสามารถปลูกพืชได้ตลอดปี หรือใช้เป็นโรงเพาะเมล็ด โรงเรือนปรับปรุงปรุงพันธุ์พืช และจัดแสดงพืช ฯลฯ จึงมีความคุ้มค่ากับการลงทุน

พื้นที่ปลูกกัญชาของสหรัฐอเมริกาทั้งหมดในปี ค.ศ. 2018 ได้แก่พื้นที่ขออนุญาตรัฐปลูกทั้งในโรงเรือนและไร่เกษตรกร (G) ประมาณ 225,000 ไร่ จากสำนักงานเกษตรท้องถิ่น (FSA) ประมาณ 80,000 ไร่ และผ่านทางองค์กรเอกชนหรือวิสาหกิจชุมชน (VH) ประมาณ 147,500 ไร่ รวมทั้งสิ้น 452,000 ไร่ และคาดว่าจะมีพื้นที่ปลูกในโรงเรือนที่ยังไม่ได้บันทึกเพิ่มอีกประมาณ 4,000 ไร่

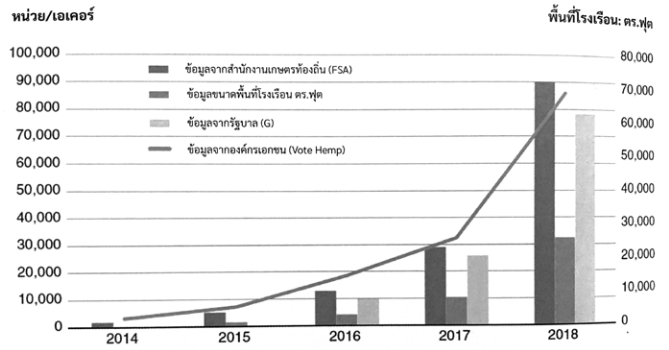

พื้นที่ปลูกกัญชง (hemp) ของสหรัฐอเมริกาทั้งพื้นที่ในไร่ของเกษตรกรและในโรงเรือน ค.ศ. 2014-2018 (ที่มา : USDA Economic Research service calculation based on data reported by state pilot program USDA, Farm Service Agency and Vote Hemp)

ในสหรัฐอเมริกาพื้นที่ปลูกกัญชงในโรงเรือนจะมีมากกว่าที่ทางรัฐประเมิน และโรงเรือนที่ขออนุญาตปลูกส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่เฉพาะในรัฐโคโรราโด มีพื้นที่ปลูกกัญชงในโรงเรือนมากกว่า 285 ไร่

- ผลิตภัณฑ์กัญชงของโลก ในปีค.ศ. 2018 มีมูลค่ารวมประมาณ 3,700 ล้านเหรียญโดยมีประเทศจีนเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณรวมถึง 33% ของตลาดโลก ส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรม รองลงมาได้แก่สหรัฐอเมริกา 28% และสหภาพยุโรป 27% สินค้าส่วนใหญ่ได้แก่ผลิตภัณฑ์จาก CBD เครื่องสำอาง ยา และอาหารเพื่อสุขภาพจากเมล็ดกัญชง

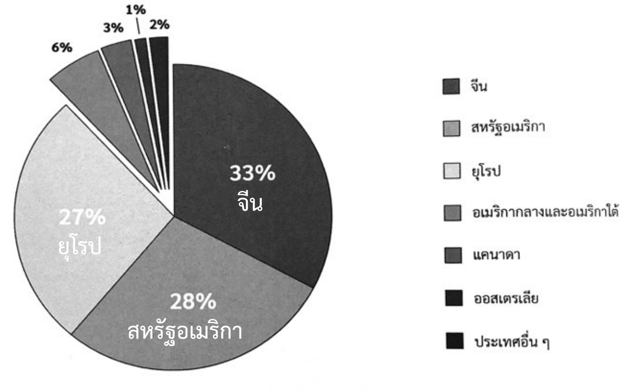

ประเทศผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์กัญชงในตลาดโลก ค.ศ.2018 (ที่มา : The Global stat of Hemp-2019 Industry Outlook, Hemp Business Journal)

● ผลิตภัณฑ์กัญชงในตลาดโลก ในปี 2019 มีมูลค่ารวมประมาณ 5,000 ล้านเหรียญ โดยส่วนใหญ่เป็นเส้นใย เสื้อผ้าและสิ่งทอรวมประมาณ 20% ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ยาและสุขภัณฑ์ 18% อาหารและเครื่องดื่ม 17% และอาหารสัตว์ 15% ส่วนผลิตภัณฑ์อื่นที่หมุนเวียนอยู่ในตลาดโลกก็ได้แก่กระดาษ ส่วนประกอบรถยนต์ วัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ และอื่นๆ โดย ตลาดผู้ซื้อหลักจะอยู่ในสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา

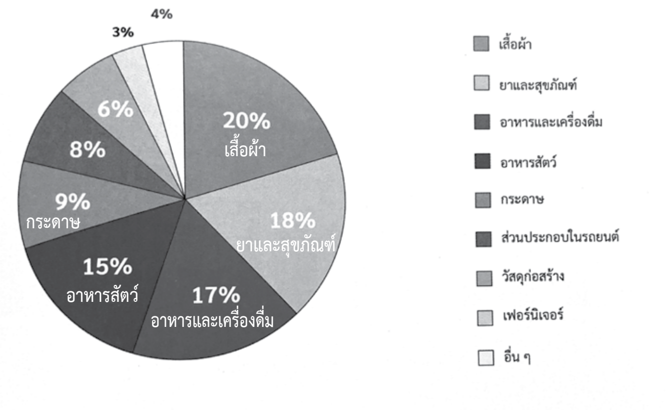

ประเภทของผลิตภัณฑ์กัญชงในตลาดโลก ค.ศ.2019
(ที่มา : www.grandviewrearch.com)

● เมล็ดกัญชงเป็นสินค้าที่ตลาดโลกมีความต้องการสูงเพื่อนำไปทำผลิตภัณฑ์หลายชนิด อาทิ อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เครื่องสำอาง ฯลฯ ในปี ค.ศ.2020 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 746.20 ล้านเหรียญ โดยจีนเป็นประเทศส่งออกเมล็ดกัญชงมากที่สุด ประมาณ 15.07% ของโลก เป็นมูลค่า 112.44 ล้านเหรียญ รองลงมาได้แก่ประเทศแคนาดา 11.18% (83.43 ล้านเหรียญ) และเนเธอร์แลนด์ 9.94% (74.18 ล้านเหรียญ)

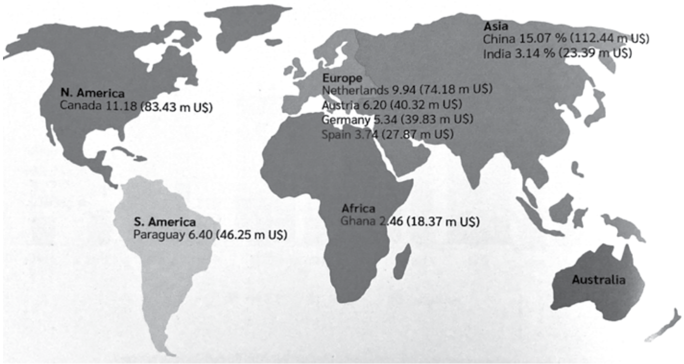

ประเทศผู้ผลิตปริมาณและมูลค่าเมล็ดกัญชงในตลาด ค.ศ.2020
(ที่มา : Verified Market Research)

ประเทศอื่นที่ส่งออกเมล็ดกัญชงจำหน่ายในตลาดโลก เช่น ปารากวัย 6.40% (46.25 ล้านเหรียญ) ออสเตรีย 6.20% (40.32 ล้านเหรียญ) เยอรมนี 5.34% (39.83 ล้านเหรียญ) สเปน 3.74% (27.87 ล้านเหรียญ) และอินเดีย 3.14% (23.39 ล้านเหรียญ) ออสเตรเลียเป็นประเทศที่ผลิตเมล็ดกัญชงได้ปริมาณมากแต่ยังไม่เพียงพอกับการใช้สอยในประเทศ

เอกสารประกอบการเขียน

1. กองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข 2561. คู่มือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 5 เฉพาะเฮมพ์ (Hemp). โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรุงเทพฯ.
2. ลิลลี่ กาวีต๊ะ, ยุพดี เผ่าพันธุ์ , กมรินทร์ พรหมรัตรักษ์, มาลี ณ นคร, ศรีสม สุวรรณวงศ์, รุ่งทิพย์ เส็งหลวง, วีระชัย ณ นคร และสุริยา ตันติวิวัฒน์ . 2006. ลักษณะสัณฐานและกายวิภาคของกัญชงที่ปลูกในประเทศไทย. Agri.J. 37(4) : 293-302
3. วีระชัย ณ นคร . 2545. รายงานความก้าวหน้าโครงการศึกษากัญชง เพื่อพัฒนาศักยภาพเป็นพืชเศรษฐกิจ ตามพระราชดำริ. สำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า1-76.
4. ________2546. กัญชง (กัญชา) ความรู้เบื้องต้น : ชีววิทยาและเทคนิคการปลูก. พิมพ์ที่ บริษัท ธรรมสาร จำกัด จ.นนทบุรี. 216 หน้า.
5. สาวิตา ปิ่นมณีและรัตนา ยานพันธุ์. 2561 คู่มือวิธีปฏิบัติการปลูกเฮมพ์ภายใต้ระบบควบคุม. วนิดาการพิมพ์, อ.เมือง จ.เชียงใหม่.
6. Mechoulam, R. and Y. Shvo.1963 Hashish 1. The structure of Cannabidiol. Tatrahedron 19: 2073-2078.

ดร.วีระชัย ณ นคร

รวงผึ้ง พันธุ์ไม้ประจำรัชกาลที่ 10

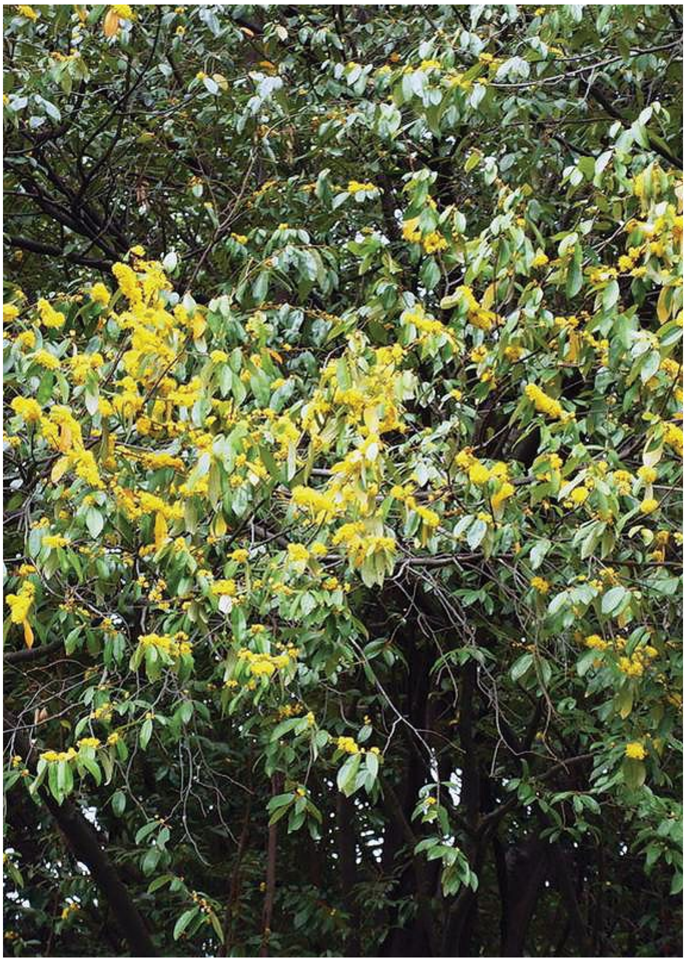

รวงผึ้ง (*Schoutenia glomerata* King subsp. *paregrina* (Craib) Roekm. & Hartono ไม้เฉพาะถิ่นของไทย พบในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ระดับความสูง 300 - 1,000 เมตร เมื่อออกดอก จะบานพร้อมกันทั้งต้นเป็นสีเหลืองทอง ดอกแน่นไปหมด ดูคล้ายรวงผึ้ง มีความสวยงามมาก ดอกมีกลิ่นหอมหวานในช่วงเช้าและเย็น

เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลเอกประยุทธ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี นำคณะผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานต้นรวงผึ้ง ไม้มงคล เพื่อนำไปปลูกเป็นปฐมฤกษ์บนถนนเฉลิมพระเกียรติ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในโครงการ 1 จังหวัด 1 ถนนเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562 ทั้งนี้ เพื่อความเป็นสิริมงคล และเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันไพศาล

ต้นรวงผึ้งจึงถือเป็นพันธุ์ไม้ประจำรัชกาลที่ 10 นับแต่บัดนั้น

วาสนา มั่งคั่ง

“ชมพูพิรุณ” ฝรั่งพันธุ์ใหม่

จากข้อมูลภาวการณ์ผลิตพืช ของกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2565 ระบุว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกฝรั่งทั้งหมด 51,285 ไร่ แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี ตาก ปทุมธานี นครสวรรค์ ขอนแก่น พื้นที่ที่เหลือกระจายปลูกไปตามจังหวัดต่าง ๆ ในทุกภาค (ตามตาราง)

พื้นที่ปลูกฝรั่งของไทย (ก.ค. 2565)

ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	ราชบุรี	11,706.25
2	นครปฐม	9,058.50
3	สมุทรสาคร	8,039.25
4	สุราษฎร์ธานี	2,790.86
5	ตาก	2,715.00
6	ปทุมธานี	2,109.06
7	นครสวรรค์	2,015.50
8	ขอนแก่น	1,015.50
9	จังหวัดอื่น ๆ	11,838.08

ผลฝรั่งชมพูพิรุณ

ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ได้แก่ การดำเนินการคุ้มครองพันธุ์พืชเพื่อสิทธิประโยชน์และความเป็นเจ้าของพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์ และพัฒนาพันธุ์พืชให้มีพันธุ์พืชใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยการส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจให้แก่นักปรับปรุงพันธุ์พืชด้วยการให้สิทธิและคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชนพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น และพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ในพันธุ์พืชอย่างยั่งยืน

ปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ลงนามในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง “**กำหนดชนิดพืชเป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542**” ไปแล้ว 100 รายการ นั่นหมายความว่าชนิดพืชทั้ง 100 รายการนี้ถ้านักปรับปรุงพันธุ์พืชมีกิจกรรมการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์จนได้พันธุ์ใหม่ สามารถยื่นจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ได้

“**ฝรั่ง**” เป็น 1 ในชนิดพืชที่ประกาศไปแล้ว 100 รายการดังกล่าว โดยปรากฏอยู่ในประกาศกระทรวงเกษตร ฯ ฉบับที่ 7 ประกาศเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 ปัจจุบันมีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชนิดพืชฝรั่ง จำนวน 6 คำขอ โดยผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนมีทั้งนักปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งเป็นเกษตรกร สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ทั้งนี้ “ฝรั่ง” ได้รับการจดทะเบียนแล้ว 5 คำขอ (5 พันธุ์) ส่วนคำขอที่ 6 ได้แก่ ฝรั่งพันธุ์ “**ชมพูพิรุณ**” ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งขณะนี้ปลูกตรวจสอบภาคสนามและประชุมคณะทำงานตรวจสอบภาคสนามเพื่อพิจารณาผลการปลูกตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานผลการปลูกตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตรเพื่อให้สั่งประกาศโฆษณาเป็นเวลา 90 วัน **ซึ่งระหว่างการประกาศโฆษณาหากไม่มีผู้ใดคัดค้าน อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจะสั่งรับจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ต่อไป โดยฝรั่งจัดอยู่ในกลุ่มไม้ผลไม้ยืนต้น จะมีอายุการคุ้มครอง 17 ปี**

ฝรั่งพันธุ์ “ชมพูพิรุณ” ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปรับปรุงพันธุ์โดย **รศ.ดร.อุณารุจ บุญประกอบ ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ไทยพงษ์ และคณะ** ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 โดย **นางรัตนาภรณ์ ไชยแสน** นักวิจัยชำนาญการ สังกัดฝ่ายมาตรฐานการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้เป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณ เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2564 คำขอจดทะเบียนเลขที่ 014/2564

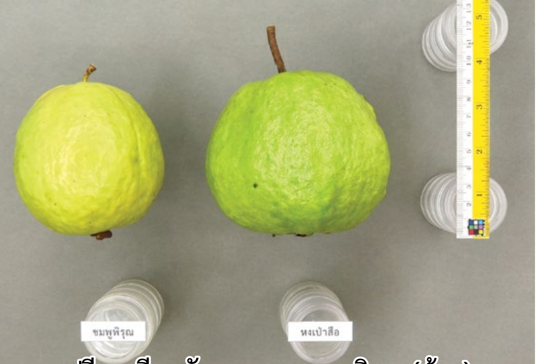

เปรียบเทียบลักษณะผล ชมพูพิรุณ (ซ้าย) และหงเป่าสือ (ขวา)

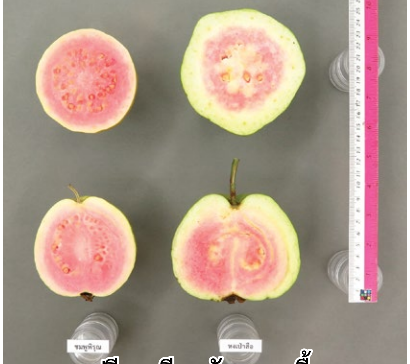
เปรียบเทียบลักษณะเนื้อ ชมพูพิรุณ (ซ้าย) หงเป่าสือ (ขวา)

ขนาดผลฝรั่งชมพูพิรุณ

ขนาดผลฝรั่งหงเป่าสือ

เนื้อฝรั่งชมพูพิรุณ เนื้อสีชมพู ไส้ชมพูเข้ม

เนื้อฝรั่งหงเป่าสือ เนื้อสีครีม ไส้ชมพูอ่อน

คณะทำงานตรวจสอบภาคสนาม เพื่อการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ กลุ่มไม้ผล-ไม้ยืนต้น ได้ประชุมพิจารณาคำขอจดทะเบียนไปแล้วเมื่อวันพุธที่ 30 มิถุนายน 2564 โดยมีการพิจารณาข้อมูลคุณสมบัติของพันธุ์พืชและข้อกำหนดตามกฎหมาย ได้แก่

1) ชื่อพันธุ์ (Denomination)
2) ความใหม่ (Novelty)
3) แหล่งที่มาและวิธีปรับปรุงพันธุ์
4) การเลือกพันธุ์ใกล้เคียงที่จะใช้ในการปลูกเปรียบเทียบ
5) การวางแผนปลูกทดสอบ

ผลการประชุมพิจารณาคำขอจดทะเบียนฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณ สรุปได้ว่า

● **ฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณ** มีการตั้งชื่อถูกต้องตามระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (พ.ศ. 2546) ฉบับที่ 2 (2548) และฉบับที่ 3 (2552) ตั้งชื่อไม่ซ้ำกับชื่อพันธุ์พืชในฐานข้อมูลพันธุ์พืชใหม่/

ชมพูพิรุณเนื้อสีชมพู

ฐานข้อมูลพันธุ์พืชทั่วไป ฐานข้อมูลพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ฐานข้อมูลพันธุ์พืชรับรองและพันธุ์พืชแนะนำ ของกรมวิชาการเกษตร และฐานข้อมูลของ UPOV และ CPVO

- ความใหม่ (Novelty) ฝรั่งพันธุ์ "ชมพูพิรุณ" มีคุณสมบัติเป็นพันธุ์พืชที่สามารถยื่นจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ได้ เนื่องจากยังไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใดทั้งในและนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์ เกินกว่า 1 ปี ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน
- แหล่งที่มาและวิธีการปรับปรุงพันธุ์ พบว่ามีแหล่งที่มาจากภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิธีปรับปรุงพันธุ์ ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่าง **พันธุ์แม่** คือ **พ.จ. 13-10** ผสมพันธุ์กับ**พันธุ์พ่อ** คือ **แป้นสีทอง** ดำเนินการที่แปลงทดลอง ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จ. นครปฐม โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2561
- การเลือกพันธุ์ใกล้เคียงที่จะใช้ในการปลูกตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์ ตามระเบียบกรมวิชา การเกษตร ว่าด้วยการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชที่ยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2551 ในส่วนของฝรั่ง กำหนดให้เลือกพันธุ์ทั่วไปที่มีลักษณะพันธุ์ใกล้เคียงกับพันธุ์ขอจดทะเบียนมากที่สุดเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ จำนวนอย่างน้อย 1 พันธุ์ คณะทำงานพิจารณาแล้วเห็นว่า ฝรั่งพันธุ์หงเป่าสือ มีลักษณะประจำพันธุ์ใกล้เคียงกับพันธุ์ชมพูพิรุณ จึงกำหนดให้ใช้พันธุ์ หงเป่าสือ เป็นพันธุ์ปลูกเปรียบเทียบ

เปรียบเทียบลักษณะใบ ชมพูพิรุณ (ซ้าย) และ หงเป่าสือ (ขวา)

ใบฝรั่งชมพูพิรุณ

ใบฝรั่งหงเป่าสือ

ดอกฝรั่งชมพูพิรุณ

ดอกฝรั่งหงเป่าสือ

ผลฝรั่งชมพูพิรุณ

ผลฝรั่งหงเป่าสือ

ต้นฝรั่งชมพูพิรุณ

ต้นฝรั่งหงเป่าสือ

● การวางแผนปลูกทดสอบ เป็นไปตามระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชที่ยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2551 คณะทำงานตรวจสอบภาคสนามเพื่อการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ กลุ่มไม้ผล-ไม้ยืนต้น ลงพื้นที่ตรวจสอบภาคสนามลักษณะประจำพันธุ์ของฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณ และพันธุ์เปรียบเทียบคือพันธุ์หงส์เป่าสือ จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565 และ วันที่ 12 พฤษภาคม 2565 โดยใช้ระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการตรวจสอบลักษณะของพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2551 (ลว. 26 กันยายน 2551) ชนิดพืชฝรั่ง (ฉบับประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 134 ง หน้า 1 วันที่ 11 พฤศจิกายน 2551) จำนวน 49 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบ พบว่าฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณแตกต่างจากพันธุ์หงเป่าสืออย่างเด่นชัด ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1) พันธุ์ชมพูพิรุณ มีรูปร่างใบ รูปใบหอกกลับ ส่วนพันธุ์หงเป่าสือ ใบเป็นรูปไข่

2) พันธุ์ชมพูพิรุณ มีรูปร่างปลายใบ มนหรือป้าน ส่วนพันธุ์หงเป่าสือ ปลายใบเว้า

3) พันธุ์ชมพูพิรุณ มีสีเนื้อ ชมพูอ่อน (Red Group 56 C) ส่วนพันธุ์หงเป่าสือ สีครีม (Green White Group 157 B)

4) พันธุ์ชมพูพิรุณ มีสีไส้ ชมพูเข้ม (Red Group 55 C) ส่วนพันธุ์หงเป่าสือ ชมพูอ่อน (Red Group 56 C)

ที่ประชุมคณะทำงานตรวจสอบภาคสนามเพื่อการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ กลุ่มไม้ผล-ไม้ยืนต้น มีมติเห็นชอบให้ฝรั่งพันธุ์ชมพูพิรุณ เป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 และให้เสนอรายงานผลการปลูกตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์ ต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรต่อไป

สำหรับการปรับปรุงพันธุ์ฝรั่งชมพูพิรุณนี้ ดำเนินการโดยการคัดเลือกจากลูกผสม (selection from a hybrid population) **พ.ศ. 2541 รศ.ดร. อุณารุจ บุญประกอบ** เริ่มงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ฝรั่ง เพื่อการแปรรูปเป็นน้ำฝรั่ง **พ.ศ. 2543 - 2544** ทำการผสมพันธุ์แบบควบคุมระหว่างฝรั่งหลายพันธุ์ที่มีลักษณะที่ต้องการ นำต้นลูกผสมปลูกทดสอบในแปลงทดลอง ภาควิชาพืชสวน วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2547 คัดเลือกต้นลูกผสมระหว่าง แม่พันธุ์ พ.จ. 13-10 และพ่อพันธุ์ แป้นสีทอง จำนวน 1 ต้น จากลูกผสมทั้งหมดประมาณ 120 ต้น ซึ่งเป็นต้นที่มีการเจริญเติบโตดี ต้นแข็งแรง ให้ผลดก ผลมีขนาดใหญ่ เนื้อและไส้สีชมพู และมีกลิ่นหอม จึงได้ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นด้วยวิธีตอนกิ่ง แล้วนำต้นกิ่งตอนไปปลูกทดสอบและเปรียบเทียบกับฝรั่งลูกผสมอื่นๆ ในแปลงทดสอบการผลิต จนถึง **พ.ศ. 2551** รศ.ดร. อุณารุจ บุญประกอบ และ ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ไทยพงษ์ ได้ประเมินลักษณะประจำพันธุ์ในแปลงทดลองและประเมินคุณภาพผลในห้องปฏิบัติการ จึงคัดเลือกและให้รหัสเป็น HORT-P3 จากนั้นได้นำต้นฝรั่ง HORT-P3 ไปทดสอบเพิ่มเติมในแปลงทดลองภายในวิทยาเขตกำแพงแสนและในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี และนำผลฝรั่งไปทดสอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ผลการทดสอบเป็นที่ประทับใจ จึงยื่นจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ โดยใช้ชื่อว่า **"ชมพูพิรุณ"**

กรมวิชาการเกษตรจึงขอเชิญชวนนักปรับปรุงพันธุ์พืช ทั้งจากภาคเกษตรกร สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน หรือนักปรับปรุงพันธุ์อิสระ ที่พัฒนาพันธุ์พืชจนได้พืชพันธุ์ใหม่ ยื่นขอรับความคุ้มครองได้ที่สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร สอบถามเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2940-7214

ดร.เมธินี ศรีวัฒนกุล

เคมีกรีน

สมศักดิ์ สมานวงศ์
นายกสมาคมอารักขาพืชฯ

นายสัตวแพทย์ ยุคล ลิ้มแหลมทอง

ผู้ร่วมเสวนา

การเสวนาเรื่อง “BCG และ เคมีกรีน เพื่อสิ่งแวดล้อมและการอารักขาพืชอย่างยั่งยืน” จัดขึ้นโดยความร่วมมือของ สมาคมอารักขาพืชไทย สมาคมเคมีแห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี และเครือข่ายเกษตรและอาหารปลอดภัย (GAP Net) ณ โรงแรมรามาการ์เด้น กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมเสวนาภายใต้มาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 จำนวน 88 คน และมีผู้เข้าร่วมรับชมการประชุมเสวนาผ่านการถ่ายทอดสดช่องทาง Facebook ของวารสารเคหการเกษตร จำนวน 578 คน

นายสมศักดิ์ สมานวงศ์ นายกสมาคมอารักขาพืชไทย ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดเสวนา “BCG และ เคมีกรีน เพื่อสิ่งแวดล้อมและการอารักขาพืชอย่างยั่งยืน” ในครั้งนี้ว่า สืบเนื่องจากการจัดสัมมนา เรื่อง **“การอารักขาพืชอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดล BCG”** จัดขึ้น ณ โรงแรมโนโวเทล ฟิวเจอร์พาร์ครังสิต เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2565 ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาดังกล่าวให้ความสนใจต้องการรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องเคมีกรีน สมาคมอารักขาพืชไทย สมาคมเคมีแห่งประเทศไทย ในพระอุปถัมภ์ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี และเครือข่ายเกษตรและอาหารปลอดภัย (GAP Net) จึงได้จัดการเสวนาในวันนี้ เพื่อให้ข้อมูลแก่เกษตรกร นักวิชาการและผู้สนใจได้รับทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเคมีกรีน นวัตกรรมการอารักพืชที่ช่วยเพิ่มผลผลิตการเกษตร มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และผู้บริโภค

นายสัตวแพทย์ ยุคล ลิ้มแหลมทอง อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ อดีตปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานคณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สาขาเกษตร ในฐานะประธานพิธีเปิดการเสวนาในครั้งนี้ กล่าวว่า เคมีกรีนสามารถส่งเสริมการดำเนินงานโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติของรัฐบาลได้ ดังนั้นเกษตรกร และ ผู้บริโภค ควรรับทราบข้อมูลและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเคมีกรีน และเข้าใจคำว่า “กรีน” ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

บรรยายพิเศษ

ภายหลังพิธีเปิดการประชุม มีการบรรยายพิเศษเรื่อง “เคมีกรีน” โดยโดย **ศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ ตันตยานนท์** นายกกิตติคุณสมาคมเคมีแห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

สสาร คือ โมเลกุล ซึ่งมีมวล มีน้ำหนักและปริมาตร ต้องการที่อยู่ สสารบางอย่างมองไม่เห็น แต่มีตัวตน เช่น กลิ่น รส สัมผัส สสารไม่สูญหายแต่จะเปลี่ยนรูป ปลี่ยนแปลงโมเลกุลเดิมเป็นโมเลกุลใหม่ เช่น ขยะ เมื่อนำไปเผา จะกลายเป็นก๊าซ คุณสมบัติของสสารมีทั้งประโยชน์และเป็นอันตรายได้ จึงต้องจัดการให้เกิดประโยชน์โดยให้มีความปลอดภัยมากที่สุด เพื่อไม่ให้ก่อปัญหาต่อโลกที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่ทำให้เกิดผลกระทบตามมา เช่น อากาศที่เปลี่ยนแปลงไป พายุรุนแรงขึ้น ฝุ่น PM 2.5 เป็นต้น นักวิทยาศาสตร์จึงคิดค้นการแก้ปัญหาที่รากฐานตั้งแต่ต้นทาง (สสาร) และกำหนดข้อตกลง Sustainable Development Goal (SDG) ตั้งเป้าหมายแก้ปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 17 ประการ ในปี ค.ศ. 2030 ให้เกิดประสิทธิภาพ ความสมดุล และความยั่งยืน โดยโมเดล BCG สอดคล้องกับเป้าหมาย SDG และเคมีกรีนสอดคล้องกับ BCG

ศ.ดร.ศุภวรรณ ตันตยานนท์ บรรยายพิเศษ

นายสัตวแพทย์ยุคล ลิ้มแหลมทอง
ประธานเปิดการเสวนา

ศรุต สุทธิอารมณ์

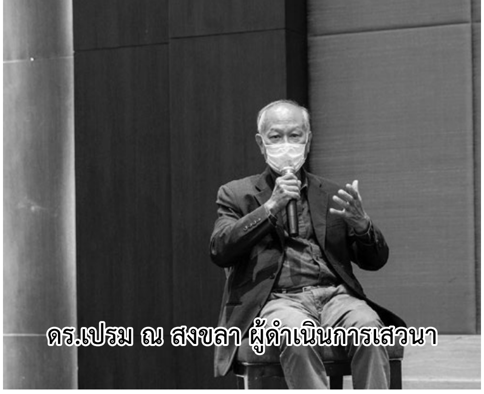
ดร.เปรม ณ สงขลา ผู้ดำเนินการเสวนา

ประชากรของมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างมาก การผลิตจากธรรมชาติไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงประชากรโลกได้ อุตสาหกรรมจึงขยายตัวอย่างมากเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก การผลิตในอุตสาหกรรม (การเปลี่ยนรูปสสารจากรูปหนึ่งเป็นอีกรูปหนึ่ง) สร้างของเสียปล่อยออกสู่ธรรมชาติในปริมาณมากเกินธรรมชาติจะรับได้ จนเกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการออกกฎหมาย เพื่อควบคุมการปล่อยของเสียสู่ธรรมชาติ แต่ก็ยังเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ

นักเคมีเรียนรู้เพื่อเข้าใจโมเลกุล สามารถออกแบบโมเลกุลที่เป็นต้นทางการผลิตในอุตสาหกรรม เช่น ออกแบบโมเลกุลเคมีให้มีคุณสมบัติกันน้ำ ดูดซับน้ำ เป็นพลาสติกทนความร้อน จึงมีแนวคิดที่จะคิดออกแบบโมเลกุลเคมีกรีนเพื่อสร้างโมเลกุลที่มีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ตามต้องการในขณะที่ออกแบบให้โมเลกุลมีความปลอดภัย ลดหรือเลิกสร้างสสารที่เป็นอันตราย ลดการเกิดของเสียในกระบวนการผลิตให้น้อยที่สุด ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมและปลอดภัยต่อมนุษย์

การลดการเกิดอันตราย (Hazard) และลดการสัมผัส (Exposure) จะลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ได้ แนวคิดเคมีกรีน (Green Chemistry) เริ่มขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1990 โดยนักเคมีชาวอเมริกัน 2 ท่าน คือ ศาตราจารย์ ดร.พอล อะแนสเทส (Professor Dr.Paul Anastas) และศาสตราจารย์ ดร.จอห์น วอร์เนอร์ (Professor Dr.John Warner) ที่สนใจศึกษาและวิจัยหาทางเลือกที่จะนำมาแก้ปัญหาจนต่อมาได้พัฒนาเป็น “หลักการสำคัญ 12 ประการของเคมีกรีน” ที่ได้รับการยอมรับจากประชาคมนักเคมีและอุตสาหกรรมเคมีอย่างแพร่หลายทั่วโลก ในการนำหลักการนี้มาใช้ลดผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมในวงกว้าง

เคมีกรีน มีเป้าหมายที่จะทำให้ห่วงโซ่การผลิตทั้งหมดของอุตสาหกรรมเคมี มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญตั้งแต่การใช้สารตั้งต้นกรีน ซึ่งหมายถึง สารที่ไม่เป็นพิษ เป็นสารที่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ การใช้ตัวทำละลายกรีน การใช้ตัวเร่งปฏิกิริยากรีน และการใช้สารเติมแต่งกรีน เพื่อสังเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยกระบวนการสังเคราะห์ที่ใช้ประโยชน์จากอะตอมทุกอะตอมในปฏิกิริยาอย่างมีค่ามากที่สุด (Atom Economy) ซึ่งจะส่งผลต่อการลดต้นทุนการผลิตและให้ผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจได้อย่างคุ้มค่า

เวทีเสวนา

หลักการสำคัญ 12 ประการ ของเคมีกรีน มีดังต่อไปนี้

1. การป้องกันไม่ให้เกิดของเสีย ดีกว่าการบำบัดหรือชำระล้างทำความสะอาดภายหลังเมื่อมีของเสียเกิดขึ้นแล้ว

2. ออกแบบวิธีสังเคราะห์เพื่อให้วัสดุที่ใช้ในกระบวนการทั้งหมดรวมเข้าไปในผลิตภัณฑ์สุดท้ายให้ได้มากที่สุด

3. ออกแบบวิธีสังเคราะห์ที่ใช้ หรือสร้างสารเคมีที่มีความเป็นพิษต่ำ หรือไม่เป็นพิษต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ทุกครั้งที่สามารถทำได้

4. ออกแบบผลิตภัณฑ์ทางเคมีที่ให้มีผลในการใช้งานตามที่ต้องการ ในขณะที่ทำให้ความเป็นพิษลดลง

5. หลีกเลี่ยงการใช้สารช่วยต่างๆ (เช่น ตัวทำละลาย สารช่วยในการแยกอื่นๆ) ถ้าจำเป็นต้องใช้ จะต้องเลือกใช้สารที่ไม่เป็นพิษทุกครั้งที่สามารถทำได้

6. ในการใช้พลังงาน ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและผลกระทบทางเศรษฐกิจ และควรใช้พลังงานให้น้อยที่สุด

7. ควรใช้วัตถุดิบที่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ แทนวัตถุดิบที่ใช้แล้วหมดไปทุกครั้งที่สามารถทำได้ ไม่ว่าจะเป็นในเชิงเทคนิคหรือในเชิงเศรษฐกิจ

8. หลีกเลี่ยงการสร้างสารอนุพันธ์ โดยไม่จำเป็นทุกครั้งที่หลีกเลี่ยงได้ เช่น การบล็อกการปกป้องและการถอนการปกป้อง การดัดแปรชั่วคราวด้วยกระบวนการทางฟิสิกส์และเคมี

9. การใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา (ที่มีความจำเพาะเจาะจงสูง) ดีกว่าการใช้สารทำปฏิกิริยาแบบมวลสารสัมพันธ์

10. ผลิตภัณฑ์เคมีควรได้รับการออกแบบที่ทำให้แน่ใจได้ว่าหลังการใช้งานตามสมบัติและหน้าที่เสร็จแล้วผลิตภัณฑ์นั้นจะไม่คงเหลืออยู่ในสิ่งแวดล้อมและเกิดการสลายตัวไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นพิษ

11. วิธีทางเคมีวิเคราะห์ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้สามารถตรวจวัดค่าแบบ Real time ในกระบวนการผลิตและสามารถควบคุมได้ก่อนการเกิดสารที่เป็นอันตราย

12. สารและรูปแบบของสารที่ใช้ในกระบวนการทางเคมีควรได้รับการคัดสรรอย่างดี เพื่อทำให้อุบัติเหตุทางเคมี การรั่วไหล การระเบิด และการเกิดไฟไหม้ มีแนวโน้มของการเกิดต่ำที่สุด

การใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผล การหันมาใช้ทรัพยากรที่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ หรือในมุมมองด้านประชาสังคม ที่จะช่วยพัฒนาความยั่งยืนที่แท้จริงให้กับชุมชนและสังคมในวงกว้าง

เคมีกรีนมีบทบาทในการเกษตรเช่นกัน การปลูกพืชเพื่อผลิตอาหารเลี้ยงประชากรโลกให้เพียงพอ จำเป็นต้องปกป้องผลผลิตพืชจากโรคและแมลงศัตรูพืชที่เข้าทำลายเกิดความเสียหายต่อผลผลิต นักเคมีจึงได้คิดค้นสารเคมีที่สามารถกำจัดแมลงได้ เช่น การคิดค้น DDT ซึ่งได้รับรางวัลโนเบล DDT นำไปใช้ประโยชน์ในการกำจัดแมลงอย่างกว้างขวางซึ่งได้ผลดี มีประสิทธิภาพในการกำจัดแมลงตามวัตถุประสงค์ แต่การออกแบบโมเลกุลในขณะนั้นมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในการกำจัดแมลง โครงสร้างโมเลกุลจึงไม่กรีน และยังมีการใช้ในปริมาณมากเกินความเหมาะสมอีกด้วย จึงทำให้ DDT แม้ว่าจะแก้ปัญหาเรื่องแมลงได้ แต่ส่งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์

เมื่อการใช้สารเคมีทางการเกษตรต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเช่นเดียวกันกับอุตสาหกรรมอื่น จึงได้มีการพัฒนา เคมีกรีนเพื่อการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นเคมีเพื่อการป้องกันกำจัดโรค แมลงศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ที่ออกแบบโมเลกุลให้มีคุณสมบัติใช้งานที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยลดความเป็นพิษให้ได้มากที่สุด สามารถสลายตัวในธรรมชาติ ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการส่งเสริมการพัฒนา เคมีกรีน อย่างจริงจัง มีการจัดตั้ง Green Chemical Office ในทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เริ่มตั้งแต่ปี 1996 เป็นต้นมา

ประธานาธิบดีสนับสนุนการมอบรางวัล “Presidential Green Chemistry Challenge Awards” แก่นักวิจัย และอุตสหกรรมที่ออกแบบโมเลกุล ออกแบบกระบวนการผลิตที่เป็น เคมีกรีน ยกตัวอย่างเช่น Rinskor TM สารเคมีกำจัดวัชพืชที่พัฒนาขึ้นโดย Corteva Agriscience ได้รับรางวัล Green Chemistry Challenge Awards ในปี ค.ศ. 2018 จากการออกแบบโมเลกุลเคมีให้ที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดวัชพืชแม้ใช้ในปริมาณน้อย และใช้ตัวทำละลายที่ผลิตจากพืช เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีสารเคมีกำจัดแมลง ปุ๋ย และสารควบคุมการเจริญของพืชหลายชนิดที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดเคมีกรีนจนได้รับรางวัลอย่างต่อเนื่องทุกปี

ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีจะมีความเป็นกรีนมากเพียงใด แต่ตราบใดที่ยังแพงเกินไปและไม่คุ้มค่าในการนำมาใช้เชิงพาณิชย์ได้ ก็ไม่อาจจะเรียกได้ว่านั่นคือเทคโนโลยีกรีนที่แท้จริง ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงและสามารถทำงานได้ในเชิงเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว อบรมให้ความรู้เกษตรกรใช้อย่างถูกต้อง ถูกที่ ถูกเวลา และประชาสัมพันธ์แก่ผู้บริโภคให้เข้าใจและเชื่อมั่นในความปลอดภัยของเคมีกรีน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากเคมีกรีนให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนตามเป้าหมายโมเดล BCG และ SDG

การเสวนา

การเสวนา เรื่อง **“เคมีกรีน และการอารักขาพืช”** โดยมีวิทยากรร่วมการเสวนา ได้แก่ **นายสัตวแพทย์ยุคล ลิ้มแหลมทอง** ประธานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเกษตร **ศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ ตันตยานนท์** นายกกิตติคุณสมาคมเคมีแห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์ฯ **นายศรุต สุทธิอารมณ์** ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการเสวนาโดย **นายเปรม ณ สงขลา** อดีตบรรณาธิการวารสารเคหะการเกษตร สรุปสาระสำคัญและข้อคิดเห็นจากการเสวนา ดังนี้

BCG เป็นโมเดลที่รัฐบาลผลักดันเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างยั่งยืน องค์ประกอบ ของการดำเนินธุรกิจเกษตรที่อยู่ได้อย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงทรัพยากรและกระบวนการผลิตอย่างยั่งยืน เป็นองค์ประกอบของ BCG ได้แก่ **B : Bio** ความรู้เรื่องพันธุ์ที่เหมาะสม ความรู้ในการผลิต การบริหารจัดการการผลิตการจัดการโรคแมลงอย่างเหมาะสม องค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อผลิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ผลิตให้มีของเสียจากกระบวนการผลิตน้อยที่สุด **C : Circular** การหมุนเวียนนำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่หรือนำไปใช้เป็นประโยชน์อย่างอื่น ลดของเสีย ลดมลภาวะ ลดต้นทุนในการจัดการของเสียให้น้อยลง **G : Green** เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดของเสีย ลดมลภาวะ ลดต้นทุนในการจัดการของเสียให้น้อยลง

แนวทางการขับเคลื่อนโมเดล BCG เป็นการขับเคลื่อนในพื้นที่ (Area based) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน จัดตั้งคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมกันวิเคราะห์โอกาสและปัญหา กำหนดเป้าหมาย และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของจังหวัดร่วมกัน ขณะนี้ได้มีการดำเนินงานในจังหวัดนำร่อง 5 จังหวัด

ดร. เมธินี ศรีวัฒนกุล ผู้แทน GAP Net

ผู้ร่วมเสวนาในห้องประชุม

ได้แก่ ราชบุรี ลำปาง ขอนแก่น พัทลุง และจันทบุรี โดยการขับเคลื่อนใช้หลัก 4P ได้แก่ Public (ราชการ) Private (เอกชน) Profession (สถาบันวิชาการ) และ People (เกษตรกรและประชาชน) แต่ละจังหวัดได้กำหนดเป้าหมาย BCG ต่างกันตามความเหมาะสมกับพื้นที่ เช่น จังหวัดราชบุรี ตั้งเป้าหมายการผลิตมะพร้าวน้ำหอมที่มีมาตรฐาน ใช้เทคโนโลยีคัดเลือกมะพร้าวเนื้อสองชั้นที่จะมีรสชาติหวานหอม ศึกษาจีโนมมะพร้าวน้ำหอมที่มีคุณสมบัติที่ดีของจังหวัดราชบุรี ขึ้นทะเบียนมะพร้าวน้ำหอม GI จังหวัดราชบุรี เทคโนโลยียืดอายุการเก็บรักษามะพร้าวน้ำหอมให้ได้นานขึ้นซึ่งมะพร้าวน้ำหอมเป็นที่นิยม ผลิตได้ทั้งปี มีศักยภาพในการส่งออกไปได้ในหลายประเทศทั่วโลก นำกะลามะพร้าวมาใช้ทำปุ๋ย ทำพลังงานไฟฟ้า

จังหวัดขอนแก่น กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการผลิตอ้อยที่มีประสิทธิภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้การผลิตอย่างแม่นยำ (precision farming) ใช้เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมติดตามการปลูก ตั้งแต่การวิเคราะห์คุณภาพดิน การบริหารจัดการการผลิต คาดการณ์ผลผลิต การป้องกันกำจัดโรคแมลงด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) ไม่ใช้วิธีการเผาใบอ้อยที่สร้างมลพิษ เป็นต้น

ความท้าทายในการผลิตการเกษตรตามโมเดล BCG ของไทยซึ่งมีภูมิประเทศตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ทำให้โรคแมลงศัตรูพืชมีจำนวนมาก อีกทั้งสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีโรคแมลงอุบัติใหม่ เช่น การระบาดของหนอนข้าวโพดลายจุด ที่สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตของเกษตรกรอย่างมาก การใช้สารชีวภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติ การผลิตแบบออร์กานิคยังมีข้อจำกัดในหลายพื้นที่ที่ยังจำเป็นต้องใช้สารเคมีเข้าร่วมในการผลิต เพื่อให้สามารถต่อสู้กับโรคแมลงได้อย่างมีประสิทธิผล โดยการใช้ต้องปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ทั้งนี้การใช้สารชีวภัณฑ์ หรือสารเคมีในการเกษตรควรเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรอย่างถูกต้อง เพราะผลิตภัณฑ์เหล่านั้นได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ และพิจารณาแล้วว่ามีความปลอดภัยในการใช้หากใช้อย่างถูกต้องตามฉลาก

ปัจจุบันกรมวิชาการเกษตรมีนโยบาย สนับสนุนให้สารชีวภัณฑ์ได้รับการขึ้นทะเบียนได้รวดเร็วขึ้น เช่น สารชีวภัณฑ์ตามรายการในประกาศของกรมวิชาการเกษตร จะได้รับการยกเว้นการทดลองพิษวิทยาในประเทศไทย เนื่องจากมีข้อมูลวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศสนับสนุนเพียงพอว่ามีความปลอดภัย นอกจากนี้ กรมวิชาการเกษตรงดการรับขึ้นทะเบียนสารเคมีที่มีความเป็นพิษสูง (ประเภทแถบสีแดงบนฉลาก) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินงานขับเคลื่อน BCG ได้มีการดำเนินงานวิเคราะห์โรคแมลงในพืชแต่ละชนิด และวิเคราะห์วิธีการในการป้องกันกำจัดอย่างถูกต้องปลอดภัย เพื่อจัดทำคู่มือ (SOP) เพื่อให้ข้อมูลในการผลิตแก่เกษตรกร โดยเคมีกรีนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมในการผลิตของเกษตรกรได้ในสภาพความท้าทายทั้งในเรื่องโรคแมลง สิ่งแวดล้อม และความต้องการสินค้าที่มีความปลอดภัยของผู้บริโภค ตลอดจนการแข่งขันทางการตลาด แนวทางการใช้เคมีกรีน ซึ่งเป็นการออกแบบโมเลกุลสารเคมีให้มีความปลอดภัยมากขึ้นตั้งแต่ต้นทาง เป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรในการเลือกใช้เคมีกรีนเพื่อป้องกันกำจัดแมลงอย่างผสมผสานเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสทางการตลาด

อย่างไรก็ตามเกษตรกรที่เลือกใช้เคมีกรีน ต้องมีความรู้ในการใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสมเช่นเดียวกับการใช้สารเคมีอื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการต้านทานของโรคแมลงศัตรูพืช รวมถึงต้องสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคในเรื่องการผลิตอย่าง ***"ปลอดภัย"*** แม้จะมีการใช้สารเคมีร่วมด้วย เช่น สารเคมีสังเคราะห์บางชนิดได้มาจากการสกัดสารเคมีธรรมชาติมาวิเคราะห์โครงสร้าง แล้วทำการสังเคราะห์ให้มีโครงสร้าง และคุณสมบัติเหมือนกับสารเคมีธรรมชาติ เพื่อให้ได้ในปริมาณมากพอในการนำมาใช้ประโยชน์ได้ทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันหลายประเทศต้องการการรับรองมาตรฐานการผลิตที่ตรวจสอบระบบการผลิตย้อนกลับได้ เช่น ประเทศจีนมีความเข้มงวดมากขึ้นในการส่งออกมะพร้าวน้ำหอมไปยังประเทศจีน ต้องมีการขึ้นทะเบียน GAP และ GMP ในอนาคตสหภาพยุโรปจะมีข้อกำหนดในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น คาร์บอนเครดิต เกษตรกรไทยต้องสร้างความเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยและตรงตามมาตรฐานอย่างแท้จริง การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เกษตรกรและผู้บริโภคโดยที่ไม่ยึดโยงการสร้างตลาด **"เกษตรปลอดภัย"** กับการผลิตแบบ "ออร์แกนิค" หรือแบบ "ธรรมชาติ" เท่านั้น เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการผลิตที่มีความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความเหมาะสมอย่างยั่งยืน

เคมีกรีน ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย GAP Net และผู้จัดการประชุมเสวนาจึงควรสรุปข้อมูลเรื่องเคมีกรีนจากการประชุมเสวนา และความสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การขึ้นทะเบียนเคมีกรีนที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยอย่างรวดเร็ว และการให้ความรู้เคมีกรีนแก่เกษตรกรและผู้บริโภค เพื่อนำเสนอคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับ BCG เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัยยั่งยืน โดยใช้เคมีกรีนร่วมในการผลิตอย่างเหมาะสม

กองบรรณาธิการ

สุดยอดกาแฟไทย ปี 2565

ผู้ชนะเลิศรับรางวัลถ้วยพระราชทาน

มนัญญา ไทยเศรษฐ์ รมช.เกษตรฯ

กรมวิชาการเกษตร ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สมาคมและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกาแฟ จัดการประกวด **"สุดยอดกาแฟอะราบิกาและโรบัสตาของประเทศไทย"** โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาเมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพดี ตั้งแต่ต้นทางการปลูกกาแฟ การแปรรูปเป็นเมล็ดกาแฟ และรสชาติของกาแฟ เพื่อรณรงค์และส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกกาแฟให้ได้ผลผลิตกาแฟที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งแสดงถึงอัตลักษณ์กาแฟไทย ที่สำคัญคือเพื่อส่งเสริมและพัฒนากาแฟไทยให้มีคุณภาพดีสู่ระดับโลก เป็นการเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ และความยั่งยืนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ

การตัดสินและรางวัล

เมล็ดกาแฟที่ส่งประกวด จำแนกเป็นกระบวนการแปรรูป 3 กระบวนการ 4 ประเภท ได้ แก่

1) กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปวิธีแห้ง (dry/natural process)

2) กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปวิธีเปียก (wet/fully wash process)

3) กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปวิธีกึ่งแห้ง (semi – dry/honey process)

4) กาแฟโรบัสตา ไม่แยกกระบวนการแปรรูป

กรมวิชาการเกษตรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 4 ชุด ทำหน้าที่ดังนี้ **คณะกรรมการชุดที่ 1** ทำการตรวจสอบใบสมัครและสิ่งประกวด หากพบว่าข้อมูลใดเป็นเท็จ และสิ่งประกวดไม่ตรงกับใบสมัคร คณะกรรมการจะสงวนสิทธิ์ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป และแจ้งให้ผู้สมัครรับสิ่งประกวดคืนภายใน 30 วัน **คณะกรรมการชุดที่ 2** ทำการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น (physical grading) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตรเมล็ดกาแฟอะราบิกา มกษ. 5701-2561 และเมล็ดกาแฟโรบัสตา มกษ. 5700-2561 หากสิ่งประกวดไม่ได้มาตรฐานดังกล่าวคณะกรรมการจะแจ้งให้ผู้สมัครมารับสิ่งประกวดคืนภายใน 30 วันเช่นกัน **คณะกรรมการชุดที่ 3** ทำการประเมินกายภาพกาแฟสาร (green grading) ตามมาตรฐาน SCA (SCA Protocal) ได้แก่ ข้อบกพร่อง ขนาด และความสมบูรณ์ของเมล็ด เมล็ดถูกแมลงทำลาย **คณะกรรมการชุดที่ 4** ทำการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส (cup tasting) ตามมาตรฐาน SCA (SCA Protocol) ได้แก่ คุณภาพด้านกลิ่น (มีกลิ่นหอม ความหนักแน่นของกลิ่น) และ คุณภาพด้านรสชาติ (กรดเปรี้ยว เนื้อสัมผัส ความรู้สึกหลังชิม ความชอบโดยรวม)

ดร.สุนทร พิพิธแสงจันทร์ นายกสมาคมพืชสวนฯ (ที่ 3 จากซ้าย) ร่วมในพิธีมอบรางวัลในฐานะหน่วยงานผู้ให้การสนับสนุน

ผู้ชนะการประกวด

นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบเงินรางวัล

เกณฑ์การตัดสิน ประกอบด้วยคะแนนจากการประเมิน 2 ส่วน คือ การประเมินกายภาพกาแฟสาร (green grading) และการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส (cup Tasting) สิ่งประกวดที่ได้คะแนนจากการประเมินกายภาพกาแฟสาร (green grading) รวมกับการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส (cup Tasting) สูงที่สุดเป็นผู้ชนะการประกวดในแต่ละประเภท ทั้งนี้ คณะกรรมการตัดสินการประกวด ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาที่จะไม่ให้รางวัลใดรางวัลหนึ่งถ้าคะแนนไม่ได้ตามเกณฑ์ กรณีที่สิ่งประกวดไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการฯ ได้รับการร้องเรียน หรือมีข้อมูลว่าผู้ส่งสิ่งประกวด หรือสิ่งประกวดไม่เป็นไปตามประกาศ และตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นจริง คำตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สิ้นสุด และ คณะกรรมการขอสงวนสิทธิ์ในการคืนสิ่งประกวดทุกกรณี และสงวนสิทธิ์ในการประกวดครั้งต่อไป

ผู้ชนะการประกวดจะได้รับรางวัล และประกาศนียบัตร โดยรางวัลการประกวดแบ่งเป็น 4 ประเภท ประเภทละ 3 รางวัล ได้แก่

รางวัลที่ 1 ถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท

รางวัลที่ 2 ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท

รางวัลที่ 3 ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 10,000 บาท

นอกจากนี้สิ่งประกวดทุกประเภทที่เข้าทดสอบคุณภาพด้านประสาทสัมผัส (cup Tasting) จะได้รับประกาศนียบัตรจากกรมวิชาการเกษตร แบ่งเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์มาตรฐานการตัดสินของสมาพันธ์กาแฟโลก (Specialty Coffee Association : SCA) ดังนี้ ประกาศนียบัตร**เหรียญทอง**ประเภทคุณภาพกาแฟ ระดับโดดเด่น (Outstanding) คะแนน 90 – 100 ประกาศนียบัตร**เหรียญเงิน**ประเภทคุณภาพกาแฟ ระดับยอดเยี่ยม (Excellent) คะแนน 85 – 89.99 ประกาศนียบัตร**เหรียญทองแดง**ประเภทคุณภาพ กาแฟระดับดีมาก (Very Good) คะแนน 80 – 84.99

การประกวดเมล็ดกาแฟในครั้งนี้เริ่มดำเนินการรับสมัครระหว่างวันที่ 18 เมษายน - 10 มิถุนายน 2565 หลังจากทำการตรวจสอบใบสมัครและสิ่งประกวดแล้ว ทำการประกาศรายชื่อผู้ส่งเมล็ดกาแฟเข้าประกวด จากนั้นดำเนินการตรวจสอบคุณภาพตัวอย่างเบื้องต้น วิเคราะห์ด้านกายภาพ ทำการคั่วกาแฟเพื่อประเมินคุณภาพประสาทสัมผัส (cup tasting) ทำการประเมินคุณภาพประสาทสัมผัส ตามลำดับ จนสามารถประกาศผลการประกวดได้ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2565 และจัดพิธีมอบถ้วยรางวัลพระราชทานฯ ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2565 ณ โรงแรมโนโวเทล ฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยมี นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

ผลการประกวด

ผลการประกวดสุดยอดกาแฟไทยประจำปี พ.ศ. 2565 มีดังนี้

- **กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปโดยวิธีแห้ง (dry/natural process)**

รางวัลที่ 1 ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท ได้แก่ **นางสาวบงกชษศฎา ไชยพรหม** (คะแนน 86.94) อยู่บ้านเลขที่ 193 หมู่ 1 บ้านหลิม ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกาแฟอะราบิกา สายพันธุ์คาติมอร์ ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 30 ไร่ อายุต้น 10-30 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ได้ผลผลิต 100 กก./ไร่

รางวัลที่ 2 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท ได้แก่ **นายอะแป๊ะ หรี่จา** (คะแนน 86.56) อยู่บ้านเลขที่ 330 หมู่ 4 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกาแฟอะราบิกาหลายสายพันธุ์ ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,530 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 30 ไร่ อายุต้น 20-30 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ได้ผลผลิตรวม 1,500 กก.

บงกชษศฎา ไชยพรหม

อะแป๊ะ หรี่จา

สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ดพัฒนา จำกัด

วิชา แสนรุ่งอรุณ

บงกชษศฎา ไชยพรหม

นภาพร กำเนิดมงคล

วิชัย กำเนิดมงคล

อานนท์ พวงเสน

รางวัลที่ 3 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 10,000 บาท ได้แก่ **สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ดพัฒนา จำกัด** (คะแนน 86.13) เลขที่ 2/2 หมู่ 3 หมู่บ้านเชิงดอย ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกาแฟอะราบิกาสายพันธุ์คาติมอร์ และคาทุย ในพื้นที่ที่สูง 1,300-1,400 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 20 ไร่ อายุต้น 3=20 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ได้ผลผลิตรวม 1,500 กก.

- **กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปโดยวิธีเปียก (wet/fully wash process)**

รางวัลที่ 1 ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท ได้แก่ **นายวิชา แสนรุ่งอรุณ** (คะแนน 85.64) อยู่บ้านเลขที่ 145 หมู่ 11 หมู่บ้านมณีพฤกษ์ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ปลูกกาแฟอะราบิกา ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 7 ไร่ อายุต้น 10 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ผลผลิตรวม 1,000 กก.

รางวัลที่ 2 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท ได้แก่ **นางสาวบงกชษศฎา ไชยพรหม** (คะแนน 85.23) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับรางวัลที่ 1 ประเภทกาแฟอะราบิกากระบวนการแปรรูปแบบแห้งด้วย

รางวัลที่ 3 ได้รับประกาศนียบัตรพร้อมเงินรางวัล 10,000 บาท ได้แก่ **นางนภาพร กำเนิดมงคล** (คะแนน 85.08) อยู่บ้านเลขที่ 265 หมู่ 11 หมู่บ้านมณีพฤกษ์ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ปลูกกาแฟอะราบิกาสายพันธุ์จาวา ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,400 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 4 ไร่ อายุต้น 10 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ผลผลิต 200 กก./ไร่

- **กาแฟอะราบิกา กระบวนการแปรรูปกึ่งแห้ง (semi-dry/honey process)**

รางวัลที่ 1 ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท ได้แก่ **นายวิชัย กำเนิดมงคล** (คะแนน 87.2) อยู่บ้านเลขที่ 265 หมู่ 11 หมู่บ้านมณีพฤกษ์ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งมีพื้นที่ปลูกกาแฟอะราบิกาเดียวกับ นางนภาพร กำเนิดมงคล ผู้ได้รับรางวัลที่ 3 ประเภทกาแฟอะราบิกากระบวนการแปรรูปแบบเปียก

รางวัลที่ 2 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท ได้แก่ **นายอานนท์ พวงแสน** (คะแนน 86.11) อยู่บ้านเลขที่ 2 หมู่ 1 บ้านปางบง ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกาแฟอะราบิกา สายพันธุ์คาติมอร์ คาทูร่า ทิปปิก้า และคาทุย ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 30 ไร่ อายุต้น 20-40 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ผลผลิตรวม 2,000 กก.

สมชาย ผกายศรีสกุล

นภัทรินทร์ รัตนพรนภาพันธ์

วิสาหกิจชุมชนไร่ดอยน่าน

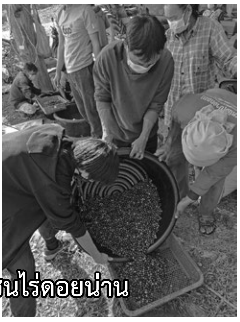

ธนาสิทธิ์ สอนสุภา

จันจิรา นันทะ

รางวัลที่ 3 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 10,000 บาท ได้แก่ **นายสมชาย ผกายศรสกุล** (คะแนน 85.45) อยู่บ้านเลขที่ 91 หมู่ 27 บ้านดอยช้างใหม่ ตำบลวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ปลูกกาแฟอะราบิกา สายพันธุ์คาติมอร์ ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,400 เมตร จากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 5 ไร่ อายุต้น 15 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ได้ผลผลิตรวม 500 กก.

- **กาแฟโรบัสตา (ไม่แยกกระบวนการแปรรูป)**

รางวัลที่ 1 ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท ได้แก่ **นายนภัทรินทร์ รัตนพรนภาพันธ์** (คะแนน 85.65) อยู่บ้านเลขที่ 128/1 หมู่ 2 ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปลูกกาแฟโรบัสตา สายพันธุ์นมสาว ในพื้นที่ที่มีความสูง 1,100 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 10 ไร่ อายุต้น 5 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ผลผลิตรวม 8,000 กก.

รางวัลที่ 2 ได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท ได้แก่ **วิสาหกิจชุมชนกาแฟไร่ดอยน่าน** (คะแนน 84.65) อยู่บ้านเลขที่ 107 หมู่ 11 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ปลูกกาแฟโรบัสตา ในพื้นที่ที่มีความสูง 400 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 20 ไร่ อายุต้น 8 ปี ปลูกใต้แนวต้นไม้ใหญ่ ได้ผลผลิต 200 กก./ไร่

รางวัลที่ 3 มี 2 ราย คะแนนเท่ากันที่ 83.30 ซึ่งทั้งสองจะได้รับประกาศนียบัตร พร้อมเงินรางวัลรายละ 10,000 บาท ได้แก่ **นายธนาสิทธิ์ สอนสุภา** อยู่บ้านเลขที่ 9 หมู่ 6 หมู่บ้านนาตีนเขา ตำบลหินแก้ว อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ปลูกกาแฟโรบัสตาในพื้นที่ที่มีความสูง 47 เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมพื้นที่ 10 ไร่ อายุต้น 30 ปี ปลูกเป็นสวนผสม ได้ผลผลิต 50 กก./ไร่ อีกรายหนึ่งคือ **นางสาวจันจิรา นันทะ** อยู่บ้านเลขที่ 58 หมู่ 8 หมู่บ้านเชียงเคี่ยน ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ปลูกกาแฟโรบัสตาในพื้นที่ที่มีความสูง 500 เมตร จากระดับน้ำทะเล ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ อายุต้น 7 ปี ปลูกเป็นพืชแซมลำไย ได้ผลผลิต 70 กก./ไร่

ผลที่ได้รับ

นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานในพิธีมอบรางวัลการประกวดสุดยอดกาแฟไทยประจำปี 2565 ครั้งนี้ กล่าวว่า เมื่อปี 2564 การประกวดสุดยอดกาแฟไทย ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะเมล็ดกาแฟที่ได้คะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก สามารถนำไปประมูลได้ราคาสูง ที่สำคัญคือส่งผลให้เกษตรกรจำหน่ายกาแฟได้ในราคาที่สูงขึ้น และไม่มีผลผลิตกาแฟตกค้างเหมือนที่ผ่านมา เกษตรกรได้เรียนรู้และมีการพัฒนาการผลิตกาแฟพิเศษมากขึ้น ผลิตกาแฟที่ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น กาแฟไทยเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นในกลุ่มผู้ที่นิยมบริโภคกาแฟที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น

นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการสุดยอดกาแฟไทยปี 2565 เปิดเผยว่า ในการจัดการประกวดครั้งนี้ มีเกษตรกรส่งกาแฟเข้าร่วมประกวด โดยมีจำนวน 245 ตัวอย่าง แบ่งเป็นกาแฟอะราบิกา 184 ตัวอย่าง และกาแฟโรบัสต้า 61 ตัวอย่าง สำหรับเมล็ดกาแฟที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ 10 อันดับแรก จะนำไปทำการประมูลต่อไป เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟและผู้บริโภคกาแฟที่สนใจได้มีโอกาสเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์กาแฟชั้นเลิศ พร้อมชิมรสชาติของสุดยอดกาแฟไทยปี 2565 ที่ผ่านการตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญด้านกาแฟทั้งใน และต่างประเทศ รวมถึงการนำกาแฟของผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 5 อันดับแรกของแต่ละประเภท ไปร่วมจัดแสดง และให้ชิมในงาน Expo 2022 Floriade Almere ที่เนเธอร์แลนด์ เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์กาแฟไทยสู่เวทีกาแฟโลกต่อไป

สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ขอแสดงความยินดีกับผู้ชนะการประกวดสุดยอดกาแฟไทยประจำปี 2565 ทุกท่าน รวมทั้งเป็นกำลังใจให้ท่านที่ยังไม่ได้รับรางวัลในปีนี้ กลับไปพัฒนาการผลิตและกระบวนการแปรรูปต่าง ๆ ให้ก้าวสู่มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น เพื่อกลับมาพิชิตรางวัลในปีต่อไป

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรฯ และ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กับผู้รับรางวัลถ้วยพระราชทานฯ

มอบประกาศนียบัตรหน่วยงานผู้ให้การสนับสนุน

ตรารถเก๋ง
ปุ๋ยตรารถเก๋ง
ปุ๋ยเคมีเต็มสูตร ผสมซิลิก้า
ห้ามพลาด!!
พบกับการไลฟ์สด
LIVE
Facebook ซีวีดพลัส
เพิ่มผลผลิต 30-100 %
Seaweed plus
ซีวีด พลัส
สาหร่ายทะเลผสมกรดอะมิโน
ปุ๋ยตรารถเก๋ง
..เจ๋งจริง!!
ซีวีด พลัส
SEAWEED PLUS
ตรารถเก๋ง
สาหร่ายผสมอะมิโน สำหรับบำรุงพืช
สะสมตาดอก
เปิดตาดอก
ลดการหลุดร่วงของดอกและผล
17-17-17
16-16-16
โตโย่ พลัส 13-13-21
โตโย่ พลัส 21-7-18
15-15-15
8-24-24
12-5-35
20-7-7
โตโย่ พลัส 27-6-6
ตรารถเก๋ง
พิสูจน์ด้วยตัวคุณเอง..ที่ตัวแทนจำหน่ายทั่วประเทศ
ที่ร้านตัวแทนจำหน่ายทั่วประเทศ
สนใจเป็นตัวแทนจำหน่าย โทร.095-252-1317
U-AGRO
บริษัท ยู-อโกร จำกัด
ผลิต และจำหน่ายโดย
บริษัท ยู-อโกร จำกัด
50/1058 ถนนรังสิต-นครนายก คลอง 3 ต.บึงยี่โถ
อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130 โทร. 095-2521317 , 081-363-8719
มวยไทย 7 สี
ติดตามสถานีวิทยุใกล้บ้าน
รายการลูกทุ่ง ยู-อโกร และทางทีวีช่อง 7 สี
: ปุ๋ยรถเก๋ง
: u-agro
E-mail : u-agro@hotmail.com

ท่านสมาชิกที่รัก

หลังจากวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อ โควิด-19 คลี่คลายลง สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ก็มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการต่อเนื่องเดือนละหลายกิจกรรม กิจกรรมที่ผ่านไปแล้ว และมีเรื่องราวมาเล่าสู่กันให้ทราบในข่าวสารสมาคมพืชสวนฉบับนี้ คือ งาน Sooksiam Amazing Fruit Paradise 2022 ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองสุขสยาม ณ ไอคอนสยาม ระหว่างวันที่ 17 – 29 พฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมา นอกจากนี้ในช่วงเดียวกัน ยังมีงานสัมมนา เรื่อง “Precision Agriculture and Pesticide Management for Consumer Safety and Sustainability” เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2565 ภายในงาน Horti Asia ที่ไบเทค บางนา

ต่อมาเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2565 สมาคมฯ ยังได้ร่วมกับภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดเสวนาเรื่อง **“นวัตกรรมการผลิตผักแนวตั้งเชิงอุตสาหกรรมและการประยุกต์ใช้หลอดไฟ LED ทางการเกษตร”** ซึ่งมีผู้สนใจร่วมเสวนาทางออนไลน์จำนวนมากกว่า 100 คน

สืบเนื่องจากงาน Sooksiam Amazing Fruits Paradise 2022 สมาคมฯ ได้ร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรหลายหน่วยงาน จัดประกวด **“สุดยอดทุเรียนไทย”** โดยได้ขอประทานถ้วยรางวัลจากพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ สำหรับผู้ชนะเลิศแต่ละประเภท โอกาสนี้ ผู้ชนะเลิศการประกวดทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีความประสงค์จะถวายทุเรียน **“ทองบางสะพาน”** สมาคมพืชสวนฯ โดย **ดร.สุนทร พิพิธแสงจันทร์** นายกสมาคมฯ จึงนำผู้ชนะเลิศ และคณะกรรมการสมาคมฯ นำทุเรียนไปถวาย ณ พระตำหนักจักรีบงกช เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565

ยังมีกิจกรรมที่สมาคมดำเนินการอีกหลายกิจกรรมในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจะทยอยนำมาเสนอในข่าวสารสมาคมพืชสวนนี้ ที่สำคัญที่อยากเรียนเชิญท่านสมาชิก คือ ในวันเสาร์ที่ 29 ตุลาคม 2565 นี้ อย่าลืมโบว์ลิ่งการกุศล ของสมาคมฯ ที่เมเจอร์โบว์ล รัชโยธิน มาสนุกสนานกับการแข่งขันโบว์ลิ่งกัน หลังจากที่ห่างหายไป 2 ปี เพราะฤทธิ์โควิด

พบกันใหม่ฉบับหน้า
สาราณียกร

คณะผู้จัดทำ ข่าวสารสมาคมพืชสวน
ที่ปรึกษา : อนันต์ ดาโลดม, สุรพงษ์ โกสิยะจินดา, วิจิตร วังใน, สุนทร พิพิธแสงจันทร์
บรรณาธิการ : พรรณนีย์ วิชชาชู
ประจำกองบรรณาธิการ
ฝ่ายวิชาการ : กนกรัตน์ สิทธิพจน์, เศรษฐพงศ์ เลขะวัฒนะ, ปิยนุช นาคะ, สุนิสา บุญญะปฏิภาค
บันทึกข้อมูล : สร้อยดาว วัฒธาจารุเกียรติ
ประสานงาน : ดวงรัตน์ ศิวสฤษดิ์ / กาญจนา โยธารักษ์

คณะกรรมการบริหาร
สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการที่ปรึกษา

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน
รศ.วิจิตร วังใน
ดร.สุรพงษ์ โกสิยะจินดา
ศาสตราจารย์สมเพียร เกษมทรัพย์
คุณหญิงประไพศรี พิทักษ์ไพรวัน
นางวัชรี จียาศักดิ์
นายมนตรี คงตระกูลเทียน
นายธรรยง ประเทืองวงศ์
ดร.วีระชัย ณ นคร
ดร.ทรงพล สมศรี
ดร.กิตติ วิทูรวิทย์ลักษณ์
นายสกล มงคลธรรมากุล
นางพวงพกา คมสัน
ภญ.ดร.อาริญา สาริกะภูติ
นายอภิสิทธิ์ ตันสกุล
นายฐานันต์ จันทวงศ์
พลโท ดร.ไชยสิทธิ์ ตันตยกุล
นายอุดม ฐิตวัฒนะสกุล
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายกำธร เดชสกุลธร
ดร.ณรงค์ โฉมเฉลา
นายเกษม จันทรประสงค์
นายกองเอก เปล่งศักดิ์ ประกาศเภสัช
นายวิโรจน์ หิรัญยูปกรณ์
นางสาววนิดา อังศุพันธุ์
นายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ
นายวรเทพ สุภาดุลย์
นายเปรม ณ สงขลา
ดร.สุวิทย์ ชัยเกียรติยศ
Mr. Robert Dixon
รศ.ดร.จรรยา พุกกะเวส
นางสาวจารุณี เดส์แน็ช
นายบัญชา ฉันทดิลก
ผศ.ดร.ณ นพชัย ชาญศิลป์
ดร.วิฑูรย์ สิมะโชคดี
นายอรรณพ ทองคุ้ม

นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย ดร.อนันต์ ดาโลดม

คณะกรรมการบริหาร

นายกสมาคมฯ ดร.สุนทร พิพิธแสงจันทร์
อุปนายก นายวิรัช จันทรัศมี
นางลักขณา นะวิโรจน์
นางกนกรัตน์ สิทธิพจน์
นางสาวพรรณนีย์ วิชชาชู
เลขาธิการ ดร.เมธินี ศรีวัฒนกุล
เหรัญญิก นางเยาวลักษณ์ โสภณสกุลแก้ว
ฝ่ายทะเบียน นายสุรชา สิทธิชัย
สาราณียกร นางสาวพรรณนีย์ วิชชาชู
ฝ่ายต่างประเทศ นางสุนิสา บุญญะปฏิภาค
ฝ่ายประชุม/สัมมนา - วิชาการ นางปิยนุช นาคะ
ฝ่ายทัศนศึกษา นายไกรสิทธิ์ โรจนเกษตรชัย

กรรมการกลาง

นายสุพล ธนูรักษ์
ดร.เศรษฐพงศ์ เลขะวัฒนะ
นางสาวอรทัย เอื้อตระกูล
นายสุเมศวร์ เสนชู
นายรัฐพล โพธิ์นิยม
นายศุภเชษฐ์ บุญประสพ
นางสาวกฤชกมล ทองเพ็ง
รศ.ดร.พัชรียา บุญกอแก้ว
นางมาริสา แสนกุลศิริศักดิ์
นายอุดม วิบูลย์จรรยา
นางสาวมณฑกาษ ลีมา
นายณัฐ กันตรัตนากุล

ประจำสมาคม

ผู้จัดการสมาคม นางดวงรัตน์ ศิวสฤษดิ์
ผู้ช่วยผู้จัดการสมาคม นางสร้อยดาว วัฒธาจารุเกียรติ
นางกาญจนา โยธารักษ์
เจ้าหน้าที่สมาคม นางนิตยา บูรณวิทย์

วัตถุประสงค์ของสมาคมฯ

1. ส่งเสริม สนับสนุนวิชาการพืชสวนและวิชาการสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพืชสวนให้ครบวงจร
2. เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและเพิ่มพูนความรู้เรื่องพืชสวนในหมู่นักวิชาการ นักธุรกิจ เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป
3. เป็นแหล่งบริการความรู้เรื่องพืชสวนแก่เกษตรกร และองค์กรต่างๆ ของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับพืชสวนในประเทศไทย
4. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการค้นคว้าและวิจัยปัญหาทางพืชสวนทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สถานที่ติดต่อ สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย
ตึกสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย
บริเวณสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. 10900
โทร. 0-2940-6578 โทรสาร 0-2940-6579
http://www.hsst.or.th

TFAS 50

ส่งเสริมเกษตรไทย ให้ก้าวไกล อย่างมั่นคง

ปุ๋ยเคมีเป็น "ธาตุอาหารพืช" ไม่ใช่สารพิษ

สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย

THAI FERTILIZER AND AGRICULTURAL SUPPLIES ASSOCIATION

106 ถนนฉิมพลี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์/โทรสาร 0 2448 7616

106 Chimphli Road, Chimphli, Taling Chan, Bangkok 10170 Tel. & Fax : 0 2448 7616 E-mail : thaifertasso@gmail.com

ผลิตภัณฑ์คุณภาพ

ฟิวส์โก้ จี 9-3-3

ฟิวส์โก้ จี 6-3-9

ฟิวเจอร์ ฮิวเมทจี 700

ฟิวเจอร์ ฟิวส์โก้ พลัส

ตราม้าแดง

บริษัท ฟิวเจอร์ ครอฟ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด

97/82 ถ.ราษฎร์พัฒนา แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพ 10240

โทร. 0-2729-1098

มาสด้าเภตรา

ศูนย์ซ่อมตัวถังและสีมาตรฐาน
แห่งแรกในประเทศไทย

โชว์รูมรถยนต์ใหม่

ศูนย์ซ่อมตัวถังและสี
ศูนย์บริการครบวงจร
รับเทิร์นและซื้อรถเก่า
ประกันภัยรถยนต์

บริหารงานโดย นายอนันต์ เภตรา KU.32
อดีตนายกสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์

*เงื่อนไขเป็นไปตามที่บริษัทฯ กำหนด

สาขาบางพูน 02-979-6777 | สาขาบางใหญ่ 02-920-1155 | สาขาธัญบุรี 02-577-6659

MazdaPetra @MAZDAPETRA

เภตรา
ฝ่ายประกันภัย

บริการต่อประกันภัย
ชั้น 1 , 2 , 3

- บริการต่อทะเบียนรถยนต์ทุกยี่ห้อ
- รับประกันวินาศภัยทุกชนิด

ติดต่อเบอร์ 02-979-6111 ต่อ 207,405

PETRA Fleet consult RENT

เภตรา คาร์เรนท์ เซ็นเตอร์

บริการรถเช่า

รายวัน | รายเดือน | รายปี

บริหารงานโดย นายอนันต์ เภตรา KU.32
อดีตนายกสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ติดต่อเบอร์ 02-979-6111 ต่อ 303,304,307

โซตัส
ผลิตภัณฑ์คุณภาพ

บริษัท โซตัส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
อาคารโซตัส เลขที่ 77 หมู่ 9 เมืองทองธานี ถ.แจ้งวัฒนะ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
โทรศัพท์ 02 984 0999 โทรสาร 02 984 0997-8

@SOTUS
www.sotus.co.th